

Extra postala díj
 Kérlek, vedd meg a díjat a címzettnek!
 No. 224713/929.

Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 590, egész évre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 fél évre 12, egész évre 20 dollár. Hír-
 adások díjazás szerint. Az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánági esz-
 kélet egyetlen politikai napilapja.
 Cikkjeink utánnomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZÉDŐ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Bármenetben leveleket nem fogadunk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bucuresti szerkesztő: HÁ-
 szegi Ernő, Strada Cobălcescu 42.

Vasárnap, 1937. március 7.

5697. ÉV. ADAR 24. XX. ÉVF. 55. SZAM

Dinu Bratianu beszéde a többségi képviselők értekezletén:

„Nem vagyunk Németországban; nálunk négymillió kisebbségi él”

A liberális párt elnöke szerint Romániában csak etap-szerűen lehet megvalósítani az etnikai elsőbbséget. Traian Bratu állapota javul

A jobboldali sajtó szerint nem diákok, nem nacionalisták a tettesek; nem is történt politikai merénylet

BUCURESTI, március 6. (Az Uj Kelet tud.) Bratu professzor állapotában ismét javulás állott be: az orvosai remélik, hogy megmenthetik az életnek. A kormány rendfenntartó intézkedéseiről szóló jelentések ma nem tesznek említést Pop Valer dr. 75 százalékos „numerusz liberalis”-áról. Ezzel szemben Dinu Bratianu a liberális parlamenti többség értekezletén kijelentette, hogy „törvényhozási téren nem szabad rögtönözni, izgátnunk, vagy utánozunk. Mi nem vagyunk Németország, ahol hetvenmillió lakos mellett néhány százezer kisebbségi él. Románia kisebbségi lakossága meghaladja a négymilliót. Nekünk tehát megfontoltan, határozottan, de etapokban kell megvalósítani nacionalizmusunkat.”

Ezerint a liberális párt elnöke elvben legalább is nincs egy véleményen Pop Valer dr. numerusz tervezetével. Rövidesen eldől, hogy a pártvezér autoritása fog-e érvényesülni, vagy az a felfogás, amely a szélsőségekkel szembeni harcot és a rendesinálást a kisebbségek gazdasági halálra ítéelésében látja.

Az eseményekről az alábbi tudósítunk számol be:

Bratianu Dinu beszéde a konstruktív nacionalizmusról

A liberális parlamenti többség nagy érdeklődéssel várt értekezletén Dinu Bratianu kimentette a miniszterelnök távollétét, majd arra kérte a többségiakat, hogy legyenek szolidarisak az ország életének e nehéz napjában. A kormány különböző törvényjavaslatokon dolgozik, amelyek a kormányzási program maradéktalan végrehajtását célozzák. Egyebek között rendezni fogják a nemzeti munka védelmét. Kötelessége a pártnak.

A liberális párt a régi királyságban a konstruktív nacionalizmus megvalósítója volt. Az általa létesített intézményeknél az etnikai elsőbbséget mindenütt biztosította.

„Nem vagyunk Németország”

Egész más a helyzet a csatolt területeken, ahol a mult öröksége dominál még. Nekünk azonban nem szabad spekulálnunk a nacionalizmussal és törvényhozási téren nem szabad se utánozni, sem rögtönözni, sem pedig izgátni.

Nem vagyunk Németország, ahol hetvenmillió lakos mellett néhány százezer kisebbségi él. Romániában a kisebbségek több, mint négymillió lelket számlálnak.

Mi a nacionalizmust megfontoltan, határozottan, de etapokban kell, hogy megvalósítsuk, ellenkező esetben tönkretesszük az ország gazdasági életét.

A pártelnök apénált végül a többségiakhez, hogy a demokratikus intézmények meg erősítése végett támogassák a kormányt.

A kormány szelid volt...

Sassu igazságügyminiszter szólalt fel ezután. Megállapította, hogy a kormány több ízben igen szeliden járt el, amire vad terrorizmussal válaszoltak. Az az érzése, hogy a kormány az ország létét és egységét védi. Legyünk az ország határai — fejezte be beszédét az igazságügyminiszter.

Végül Saveanu kamarai és Lepadatu szenátusi elnök biztosították a kormányt a többség teljes támogatásáról. A többségi értekezlet után a H. csoport tagjai tanácskozára ültek össze, amely a késő éjjeli órákba húzódott.

Javult Bratu rektor állapota

Bucuresti, március 6. Bratu rektor állapota ma jelentékeny javulást mutatott. Hőmérséklete normális. A késő éjjeli órákban csökkent a láza, mire elaludt. A beteg ágya mellett állandóan orvos őrökdi.

A bucaresti törvényszék orvostani intézete telefonon közölte a iasi rendőrhatsággal, hogy a Bratu rektor elleni merénylet vádolt diák ruháin talált vérfolt ugyan abból a vércsoportból való, amelyhez Bratu rektor vére is tartozik. A nyomozó hatóságok két nap óta nem adnak felvilágosítást a nyomozás menetéről.

A Buna Vestire és a lasi merénylet

A jobboldali sajtó világos és könnyen érthető céllal arról ír, hogy a vizsgálat holtpontra jutott. A Buna Vestire című új napilap, amelyet a Porunca Vremii két munkatársa Dragos Protopopescu és Toma Vladescu irányítanak és amely mögött Mihail Manoiilescu áll, — mai számában rámutat arra, hogy a merénylet alkalmával letartóztatott diákok egy részét már szabadlábra helyezték és kétségtelenül rövidesen kiszabadulnak az összes többiek is. Ezzel párhuzamosan a „zsidó sajtó által a nacionalista tanuló ifjúság ellen indított tájékoztató és nemtelen kampányt is mintha elválták volna.” Ennek jelentősége pedig a Buna Vestire szerint az, hogy „a kegyetlen merénylet nem voltak diákok, mégkevésbé nacionalisták. A nagy zaj, amelyet a „politikai merénylet” körül csaptak, blöff volt csupán és azok, akik ezt a blöfföt előidéztek, nem merik a vizsgálat utóbbi megállapításait nyilvánosságra hozni. De mi lesz azokkal, akik az ártatlan román diákság személyében az ország honlap arculatát gyalázták meg?”

Az igazságügyminiszter körrendelete az ügyészekhez

Sassu igazságügyminiszter ma körlevelet intézett az ügyészekhez, a rend fenntartására vonatkozólag, amelyben a főügyészeket személyükben teszi felelőssé rendelkezéseinek végrehajtásáért. Senkinek sem áll jogában bármely pártköz is tartozzék, hogy megzavarja a rendet és semmibe vegye az ország törvényeit. Minden engedékenység, vagy a megtorló intézkedések késedelmes alkalmazása az állam létét sodorhatja veszélybe. Eppen ezért a rendezetlenségekkel szemben sürgősen büntető szankciókat kell alkalmazni. A főügyészek tartoznak hűtlenként jelentést tenni az igazságügyminiszteriumhoz az ország belső helyzetéről. Nem engedhető meg, hogy megcsúfolják a törvényeket és megzavarják a rendet olyan jog-

államban, mint a miénk” — fejezi be körlevelét az igazságügyminiszter.

Ciszterna tankok a tüntetések ellen

A belügyminisztérium az egyetemi centrumokhoz ciszterna-tankokat küld, amelyek állítólag kitűnően beváltak a fővárosban a különböző uccai tüntetések megakadályozásánál. Az egyetemek egyébként, a fővárosi lapok szerint, nem maradnak hosszabb ideig zárva. Az új főiskolai törvény megszavazása után az előadások ismét megkezdődnek. Ezzel párhuzamosan felülvizsgálják az összes egyetemi hallgatók iskolai helyzetét. Azokat, akik vizsgákkal rendelnek vannak és akiknek helyzete megfelel az új főiskolai törvényben lefektetett kívánalmaknak, egyenlő díjjal be az egyetemekre és ingyenes vasuti jegyet bocsátanak rendelkezésükre.

Az egyetemi törvény vitája a szenátusban

A kormány igyekszik siettetni az új főiskolai törvény parlamenti vitáját. A szenátus ma délelőtt is ülést tartott. Loichita volt az első felszólaló, aki megállapítja, hogy a teológiai hallgatók nem tartanak eléggé szoros kontaktust az egyházzal.

Iorga: A teológiai tanároknak igaz ortodox keresztény életmód példáját kellene nyújtaniuk a katedrálról. Eképpen ellensúlyozhatnának egy hamis miszticizmust, amelyben egy degenerált katolicizmus és álprotestantizmus keveredik össze, a széledégség lealacsonyítva a mi igaz hitünket és meggyalázva a vallást. Az egyház nem azért van, hogy megbolondítsa, hanem hogy felvilágosítsa a világot.

Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter válaszul ezután a törvényjavaslat ellen felhozott bírálatokra. Az egyetemi tanács is több ülésen tárgyalta. A közoktatás hivatali képviselői megmondották tehát véleményüket és így utólagos tiltakozásuk teljesen érthető. A javaslat célja: véget vetni annak, hogy az egyetemi autonómiát tévesen értelmezzék és olyan területek is kiterjesszék, ahol nincs mit keresnie. A közoktatásügyi minisztérium számára fokozottabb ellenőrzési lehetőséget kívántunk biztosítani az egyetemi oktatás fölött. Rendeltük, helyesebben szólva, pontosan körülírtuk a tanárok törvényes kötelességeit és fokozni kívántuk a diákeletben a rendet és fegyelmet.

Ezután Cuza professzornak válaszolt a közoktatásügyi miniszter. Cuza ismeretesen tiltakozott az ellen, hogy a diákokat eltiltták a politizálástól. Cuza ur — mondotta Angheliescu — önnek éppugy tudnia kell, mint nekem, mit jelent a politika az iskolában. A legnagyobb szerencsétlenség, ha az iskolában politizálnak. Megbocsátatlanul hiba volna ezt nem orvosolni és fenntartani továbbra is a jelenlegi állapotokat.

Iorga: Az egész iskola politizál.

Kiplakatirolák Goanga alminiszter beszédét

Ezután Stefanescu-Goanga közoktatásügyi alminiszter, a cluji egyetem rektora mondotta el beszédét a javaslat mellett. Rámutatott arra, hogy az egyetemek eddig tulságosan elnézőek voltak azokkal szemben, akik kötelességmulasztást követtek el. Az új javaslat igyekszik a jövőre nézve meg-husítani minden kilengést. A fegyelmek és tekintély helyreállítása csak javára lehet az

(Folytatás a 12-ik oldalán.)

VILAG TUKRE

Az angol fegyverkezés lrt: L'oyd George

A nemzetközi helyzet súlyosbodását leg-
 élesebben a pusztá tények felsorolása mu-
 tatja. Öt évvel vissza kell lapoznunk a
 naptárban, ha meg akarjuk érteni. Anglia
 óriási ötéves fegyverkezési tervét. Öt esz-
 tendő diplomáciai baklövéseit most ötesz-
 tendős hisztérikus fegyverkezés követi.
 Mit hoz a jövő? Sok ezer milliárdot költe-
 nek a nemzetek csupa gyilkos szerszám
 gyártására. Ha azután minden készen áll
 majd, azt mondhatjuk, hogy ötéves szünet
 volt a diplomáciai baklövések és az öldök-
 lés között.

Jól tesszük, ha emlékeztünkbe idézzük,
 hogyan szakadt ilyen váratlanul ez a ször-
 nyű kilátás az emberiségre. Manapság a
 tegnap filmjeit egy-egy-kettőre elfelejtik,
 holott a tegnap a ma szülőatyja és a hol-
 nap nagyatyja.

Mik tehát a fegyverkezési verseny meg-
 indulásának az okai?

1932 április 26-án a békés Brüning kan-
 cellár, a genfi leszerelési értekezleten, Mac
 Donaldnak, Stimson amerikai külügymi-
 niszternek és Norman Davis amerikai de-
 legátusnak azt javasolta, hogy a német
 zsoldos hadsereg idejét szállítsák le öt esz-
 tendőre, egyben pedig engedjék meg, hogy
 a békeszerződésben engedélyezett száz-
 ezer főnyi hadseregen kívül százezer főnyi
 miliciát szervezzenek.

Macdonald és barátai Párizstól Washing-
 tonig ide-oda elkudoztak, anélkül, hogy
 bármiféle egyességet kötöttek volna. Fő-
 képp ez volt az oka azután annak, hogy
 a szeretetreméltó Brüning rövidesen meg-
 bukott és Papan lett a kancellár.

Papan megelégedett volna azzal, ha Né-
 metország számára 150 ezer főnyi hadse-
 reget engedélyeznek. Ez volt a legkedve-
 zőbb ajánlat, amelyet Németország tett.
 Az angol kormány, amelyet a francia kor-
 mány megfélemlített, nem volt hajlandó
 határozottan állásfoglalni és csak nagy
 általánosságban nyilatkozott az angol de-
 legátusok mindaddig, míg a kedvező alká-
 lom el nem mult.

Azután megbukott Papan és Hitler vette
 át a német birodalom ügyeinek intézését.
 A Macdonald-tervben, amelyet 1933 már-
 cius 16-án terjesztettek a leszerelési kon-
 ferencia elé, tehát közvetlenül azután,
 hogy Hitler uralomra jutott, kétszázezer
 főnyi hadsereget engedélyeztek volna Né-
 metországnak. Nadolny nagykövet még
 négy hónappal Hitler uralomra jutása után
 is hajlandó lett volna elfogadni ezt a ter-
 vezetet. A leszerelési konferencián kijelen-
 tette, hogy Németország megelégszik a
 kétszázezer főnyi hadsereggel, mégpedig
 nem csupán a további tárgyalások alapjá-
 ul. Hitler még 1933 októberében is fel-
 ajánlotta, hogy lemond minden olyan fegy-
 verről, amelyről a többi hatalom is lemond
 tehát a nehégyűkről, a bombavető repü-
 lőgépekről és a tengeraltjárókról.

A tárgyalásokat halomra döntötte az,
 hogy Sir John Simon végül is magáévá
 tette azt a francia javaslatot, hogy Német-
 ország négy éven keresztül maradjon meg
 lefegyverzettségében és a többi hatalom
 ellenőrizze, hogy nem kezd fegyverkezés-
 hez, míg a többiek változatlanul megtart-
 hatják régi hadseregeiket. Németország,
 ajánlatának visszautasítása után, 1933 ok-
 tóberben visszavonult a leszerelési konfe-
 renciáról.

Anglia ekkor igyekezett rábeszélni Né-
 metországot arra, hogy térjen vissza. Hit-
 ler 1934 április 16-án kijelentette, hogy
 most már 300 ezer főnyi hadsereg felállí-
 tására kér engedélyt. Ezt Franciaország
 felháborodottan visszautasította és Anglia

szokás szerint meghajolt a Quai d'Orsay akaratára előtt.

Hitler ezt az ajánlatát három év előtt tette. Mi a helyzet ma?

Amikor Brüning hajlandó volt még 200 ezer főnyi hadseregben kiegyezni, Anglia évenként százmillió fontot költött fegyverkezésre. Amikor Hitler három év előtt 300 ezer emberrel megelégedett volna, az angol költségvetésben 108 millió font sterling szerepelt a hadsereg, a haditengerészet és a légiflotta kiadásainak fedezésére. Ma Anglia évenként 300 millió font sterlinget akar költeni legalább öt esztendőn át fegyverkezésre, vagyis összesen másfél billió lejt.

A nyersanyagárak máris meredeken emelkednek és a bérek kénytelenek lesznek lépést tartani a drágulással. A költségek végeredményben el fogják érni a 2 milliárd font sterlinget, vagyis több mint 5 milliárdra fognak rugni. Ez annyit jelent, hogy három év alatt Anglia fegyverkezési kiadásai négyszeresükre emelkedtek.

Mi a helyzet a többi országoknál? Senki sem tud erre a kérdésre pontos választ adni. A legkomorabb jel az, hogy Németország, Szovjetország, Franciaország és Olaszország még csak közölni sem hajlandó a Népszövetséggel, hogy mit költöttek a múlt esztendőben fegyverkezésre. Ez az oka annak, hogy tavaly már nem in tudták kiadni a fegyverkezési évkönyvet. Kétségtelen, hogy ennek kiadására az idén sem fog sor kerülni.

Olaszországban és Németországban fasiszta kormányok uralkodnak, Oroszországban kommunista kormány vezeti az ügyeket, Franciaországban pedig a radikálisok, szocialisták és kommunisták pártszövetsége. Angliában konzervatív kormány áll az ügyek élén, a japán kormány politikájáról pedig nem tudunk bővebbet, de bármilyen kormányok állanak is az országok élén, abban valamennyiük politikája megegyezik, hogy az utolsó garukat is fegyverkezésre költik.

A legmeglepőbb az, hogy a lakosság túlnyomó többsége kétségtelenül helyesli ezt, holott még olyan gazdag országban is megdöbbentő a fegyverkezési kiadások meredek emelkedése, mint Angliában.

Amikor néhány nap előtt visszatértem Jamaica szigetéről, csodálkozva láttam: senki sem tiltakozik az ellen, hogy ilyen improduktív célokra milliárdokat költenek. Visszaemlékeztem arra, hogy amikor annakidején a munkásbiztosítás és az öregségi nyugdíjak céljaira 20 millió font sterlinggel emeltem a költségvetést, általános volt a felháborodás, míg most évenként 200 millió font sterlinges kiadásit többletet természetesen tartanak a választók. Egyes pacifista szervezetek tiltakoznak ugyan, azonban ezek kisebbségben vannak.

Mi a magyarázata az angol nép megváltozott viselkedésének? Az első oka a német fegyverkezés, a második az, hogy Olaszország a Földközi tengeren Anglia közlekedési útjait veszélyezteti. A megdöbbentés ösztöne. Amikor először hozták nyilvánosságra a német fegyverkezéssel szülő adatokat, ezek olyan fantasztikusnak tetszettek, hogy a legtöbb ember nem is akart hitelt adni a számoknak. Amikor azután kiderült, hogy az adatok nagyjában helyesek, általánossá vált az elkedvetlenedés amiatt, hogy Anglia tehetetlen a levegőből fenyegető veszedelemmel szemben. A megijedt gazdag ember semmi pénzt nem sajnál az orvosától, csak hogy visszanyerje az egészségét. Ugyanigy a gazdag ország sem, amely a biztonságát félti.

Ami az angol flottát illeti, a Baldwin-kormány azt a hírt terjeszti, hogy azért nem tudunk szembeszállni Japánnal Mandzsuriában és Olaszországgal az abesszin kérdésben, mert az angol flotta nem tudott volna megbirkózni az esetleg rá váró feladatokkal. Ami Olaszországot illeti, ez groteszk hazugság volt. A Földközi tengeren megsemmisítő fölényben voltunk Olaszország fölött, azonban a kormány így akarta palástolni sajnálatos diplomáciai kudarcát. Sok milliárdjába fog kerülni az angol adófizetőknek az a hazugság, hogy az angol flotta állítólag nem volt elég erős az erélyes fellépéshez.

Más oka is van azonban annak, hogy az angol adófizetők belenyugszanak az óriási fegyverkezési kiadásokba és ez az ok az, hogy ez jó a gazdasági élet számára. Igaz ugyan, hogy ez csak ideiglenes ösztönzés lesz, de ugyan ki olyan elővigyázatos, hogy öt évre előre gondolkozzék?

Másfélmilliárd font, amelyet fegyverkezésre fordítanak, meggyorsítja az egész gazdasági élet ütemét. A vas- és acéipar, a szénbányászat, a gépgyártás és az egész építőipar közvetlen hasznot huz a nagy szabású fegyverkezésekből. Ez a munkaadók számára az osztalék és a jövedelem emelkedését jelenti, már pedig manapság

sokszázezer, sőt millió részvényes van Angliában.

A munkásság számára a fegyverkezési verseny több munkaalkalmat és magasabb munkabérek hoz magával úgy, hogy a szakszervezetek is gazdagodni fognak, a szakszervezeti tagok pedig többet fognak keresni. A szakszervezeti vezetők elvben talán továbbra is ellenségei maradnak a fegyverkezési versenynek, de még ha akarnák, sem tudnának ellenállást szervezni a munkásság soraiban.

Európa hajóját a gazdasági konjunktúra kellemes szellője gyorsan sodorja a háboru szirtjei felé.

Hugo Bergmann, a jeruzsálemi egyetem rektora Benes köztársasági elnökénél

Bergmann rektor nyilatkozik a héber egyetem helyzetéről és fejlődéséről

Prága, március 6. Néhány napja Prágában tartózkodik prof. Hugó Bergmann, a jeruzsálemi héber egyetem rektora, akit nemcsak a zsidó, hanem a csehszlovák főváros hivatalos körei is megkülönböztetett tisztelettel és meleg ünnepléssel fogadtak.

Tegnap délelőtt dr. Eduard Benes, Csehszlovákia köztársasági elnöke fogadta külön kihallgatáson, amely egy óra hosszat tartott. A héber egyetem rektora dr. Angelo Goldstein zsidó parlamenti képviselő kíséretében jelent meg az elnöki palotában. Bergmann rektor informálta az elnököt a héber egyetem fejlődéséről, majd az elnök különböző kérdéseire választolt az egyetem tudományos és kutatóintézeteinek tevékenységére vonatkozólag.

Dr. Angelo Goldstein képviselő felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy a csehszlo-

vákiai zsidó kisebbségek követeléseit ismeresse a köztársaság elnöke előtt, aki indokoltan és jogosnak minősítette a zsidóság követeléseit és támogatását ígérte meg azoknak teljesítése irányában.

Bergmann rektor ezután megkérte Benes elnököt, tolmácsolja a palesztinai zsidóság meleg üdvözlését Massaryknak, a felszabadító elnöknek és közölje vele, hogy a palesztinai zsidók hálással emlékeznek vissza a volt elnöknek 1927-es palesztinai látogatására, amikor a héber egyetem is vendégül látta őt.

Benes elnök rendkívül meleg érdeklődést tanúsított a beszélgetés alatt egy általános palesztinai helyzet, mint a Zsidó Nemzeti Otthon politikai és kulturális problémái iránt.

Szerda délelőtt dr. Emil Franke, Csehszlo-

vákiai közoktatásügyi minisztere látta vendégül Bergmann rektort, akihez régi, meleg barátság fűzi a minisztert. Hugo Bergmann és Franke miniszter ugyanis együtt dolgoztak valamikor a prágai egyetemi könyvtárban.

A közoktatásügyi miniszter élénk érdeklődést tanúsított a héber egyetem rektorának palesztinai tevékenysége és európai útjának célja iránt. Különösen a jeruzsálemi egyetem és az európai héber iskolák közötti kapcsolatok kérdése foglalkoztatta a minisztert, mire Bergmann rektor részletesen informálta őt egy a lengyelországi, mint a ruszinszkói héber iskolák helyzetéről és hangsúlyozta, hogy Palesztinában nagy érdeklődéssel kísérik a csehszlovákiai héber iskolák és különösen a munkácsi héber gimnázium fejlődését.

Szerda este a prágai Alcron szállóban rendeztek nagyszabású fogadóestélyt Bergmann rektor tiszteletére a főváros zsidó előkelőségei és a héber egyetem barátai.

A héber egyetem rektorát Josef Langer igazgató üdvözölte, majd Hugo Bergmann tartott nagyhatású beszámolót a jeruzsálemi egyetem helyzetéről és fejlődéséről. A rektor beszámolóját a kíséretében lévő dr. Kurt Grau docens egészítette ki, majd több felszólalás után a megjelentek nagyobb összegeket ajánlottak fel a héber egyetem javára.

A prágai sajtó nagy cikket szentelt Hugo Bergmann látogatásának és a rektor egyénisége méltatásának. A lapok rámutatnak arra, hogy Bergmann rektor prágai születésű és életének és tudományos tevékenységének jelentős részét a csehszlovák fővárosban töltötte. A nagy lapok terjedelmes nyilatkozatokat közölnek a jeruzsálemi egyetem rektorától. Így a Prager Pressenek adott intervjúban Hugo Bergmann többek között a következőket mondta:

A 11 éves jeruzsálemi egyetem

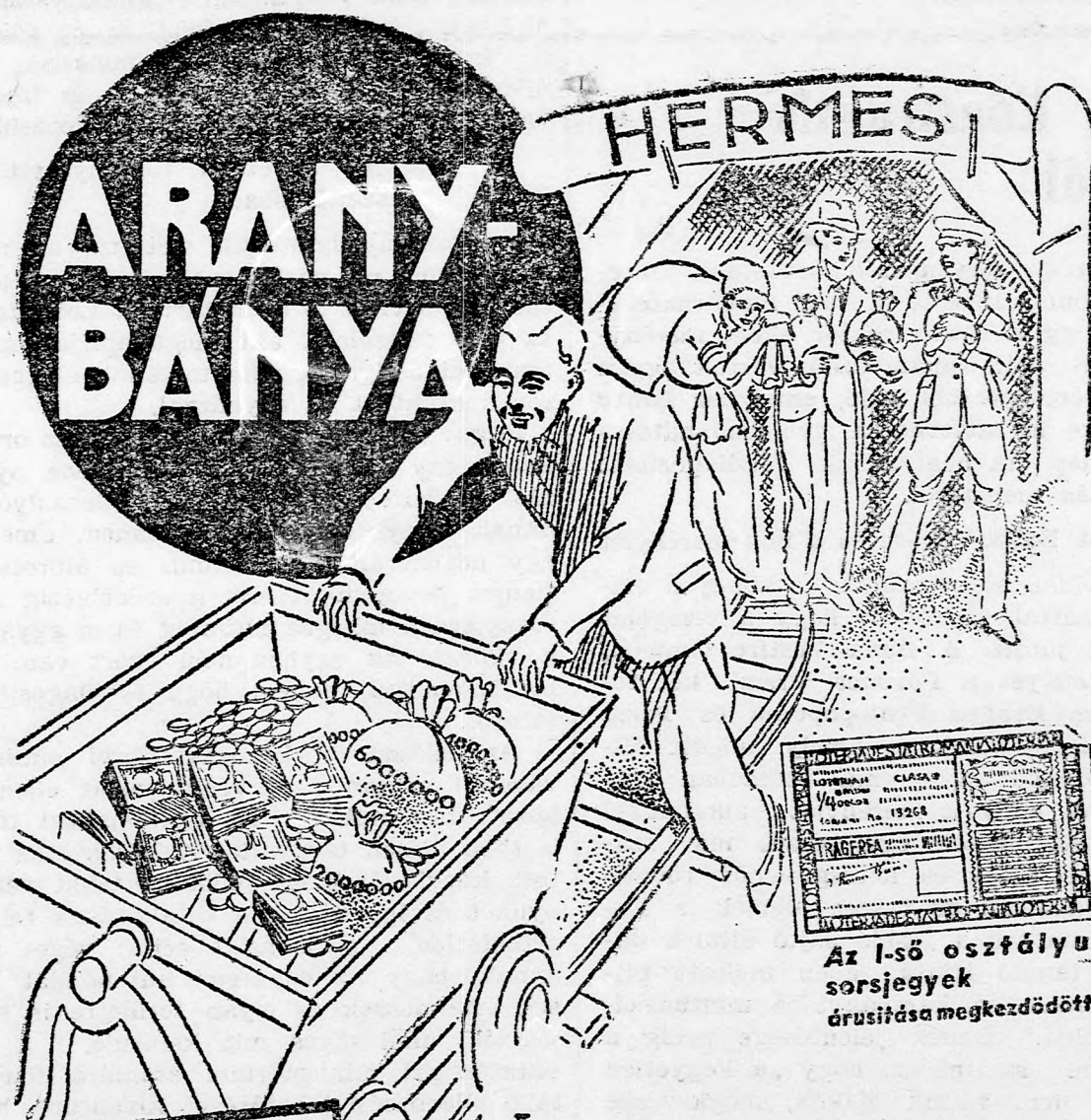
— A tizenegy éve fennálló jeruzsálemi héber egyetem, amely egyetlen egyeteme a zsidó népek, strukturájában az amerikai egyetemek mintájára épült, jöllehet a közép-európai származó tanárok és docensek által vezetett, néhány intézménye nem amerikai jellegű. Az egyetem szervezete élén három ember áll: Magnes elnök, aki az egyetem rektora volt és most elnöki minőségben a reprezentációs feladatokat teljesíti; S. Schocken, aki az egyetemi adminisztráció legfelsőbb irányítója és a rektor, aki az egyetem tudományos és kutató munkáját irányítja.

Az orvosi fakultáson a sor

— Az egyetemnek egyelőre két fakultása van: bölcsészeti és természettudományi, reméljük azonban, hogy rövidesen sikerülni fog kibővíteni az egyetem kereteit. A legközelebbi fakultás az orvosi lesz. Ennek alapjául rövidesen felépül az egyetemi klinika és ápolónő-iskola a Hadassa nevével amerikai zsidó nőszervezet védnöksége alatt. Ugyanakkor továbbképző intézetet létesítünk orvosok számára, hogy megismerjék és tanulmányozzák palesztinai speciális egészségügyi viszonyait és követelményeit. E célból máris fennáll néhány kutató intézet, így a bakteriológiai-hygieniai, a paraszitológiai és ráktudományi intézet. Ezenkívül gynekológiai és fiziológiai intézete is van az egyetemnek.

Az egyetemi könyvtárról szólva Bergmann rektor elmondta, hogy a könyvtárnak 300.000 kötet van már, majd a bibliai növénytan múzeumáról és a keleti zene szolgálatában létesített intézetről és annak gazdag lemezyűjteményéről emlékezett meg.

— Az egyetem növekedésére jellemző, — mondotta Hugo Bergmann, — hogy 1929 óta 170-ről 731-re nőtt a diákok száma és 23-ról 54-re a tanároké és docenseké. Az elmúlt évben 700 diák közül 385 lengyelországi, 135 palesztinai, 46 németországi volt, míg a többi Európa és Amerika különböző országaiból rekrutálódott. A diákoknak több mint a fele dolgozik is, vagyis saját keresetéből tartja fenn magát. A diákok 20 százaléknak van szüksége segélyekre.

Vidéki megrendeléseket azonnal teljesítünk - mindennemű külön költség felszámítása nélkül - a pénz postautalványon vagy csekk számlán való befizetése ellenében.

Ime az aranybánya, amelyből mindenki milliók nyereményeket merithet, ha sorsjegyet az alanti cégtől vásárolja:

LEGSZERENCSESEBB SORSJEGYFARUDA

HERMES

B. HERESCU & H. FLORESCU

FIÓKOK ARAD, CLUJ, CONSTANȚA, CERNĂUȚI, FOCSANI, VIDÉKEN: GALAȚI, IAȘI, PLOEȘTI, SIBIU, TG. MUREȘ

Cluj, P. Unirii 1. și Regele Ferdinand 13.

Már a Népszövetség is nehezen inkasszál...

Érdekes riport a népszövetségi költségvetés tükeiből. A rosszul és a jól fizető népszövetségi tagállamok

Az a hír járja, hogy a Népszövetség össze akarja állítani az adósok listáját. Ez a fekete lista néhány államot kompromittálna, melyek hátralekban vannak a Népszövetségnél a tagsági díjakkal. A bucaresti Le Moment megelőzi a népszövetségi lista összeállítását és az alábbi cikkben számol be a népszövetségi költségvetésről, az egyes tagállamok hozzájárulásainak összegéről és fizetési módjáról.

Népszövetség csak a tagállamok hozzájárulásából tarthatja fenn magát. Ezeket a hozzájárulásokat nem az államok területi nagysága szerint határozták meg, hanem különböző és meglehetősen bonyolult kritériumok alapján. Szerencsétlenségre nem minden állam siet kiegyenlíteni tagdíjait. Érdekes, hogy az olyan kis államok, mint Ausztria, Svájc, Csehszlovákia és Svédország mindig eleget tesznek kötelezettségüknek és már 1937-es tagdíjikat is kifizették, viszont vannak államok, amelyeknek jelentékeny tagdíj-hátralekai vannak.

Spanyolország nem fizet

Például az előző években Spanyolország a legjobb fizetők közé tartozott, de 1936-ban tagdíjának még felét nem fizette ki, a folyó évre pedig még egyáltalán nem fizetett. És így Spanyolország e pillanatban 575 ezer 829 aranyfranknyi tekintélyes összeggel tartozik a Népszövetségnek. Altalában a krízis éveiben az egyes államok fizetési készsége csökkent olyképpen, hogy a Népszövetség több, mint kétfélmillió aranyfrankot követel tagállamaitól. A Népszövetség kétségtelesen a legdrágább „egyesület” a világon. A tagállamok — mintegy 60-an — összesen 26 és félmillió aranyfrankot fizetnek ki évente, de a genfi intézmény költségtérítésében csak 24 és félmillió frankra számíthat. Az illetményeket arányosan róják ki és „egységekre” kalkulálják. Egy „egység” 28.777.10 aranyfrankot tesz ki. Érdekes, hogy amennyiben új tagállamok jelentkeznének, a rájuk rótt „egységekkel” nem növelik a Népszövetség költségvetését, hanem a tagdíj-szaporulatot arányosan levonják a többi tagállamok tagdíjaiból. Így, amikor Szovjetország belépett a Népszövetségbe, a rárótt tagdíjat arányosan vonták le Magyarországról, Bulgáriáról, Albániáról és Kínáról hozzájárulásából és ezek az orszá-

gok így most kétfélmillió aranyfrankot spórolhatnak meg költségvetésükben...

Ki mennyit fizet?

Mint mondtuk, a tagdíjakat nem az államok területi nagysága szerint állapították meg. Svájc kétszer annyit fizet, mint amennyit Magyarország és Ausztria együttvéve. Ez utóbbiak fejenként 230.216 aranyfrankot fizetnek, Svájc pedig egyedül 489.210 aranyfrankot. Ausztrália alig fizet többet, mint Hollandia: 776.981 aranyfrankot, Hollandia 661.872 aranyfrankjával szemben. Svédország jelentékenyen kisebb, mint Románia, de majdnem ugyanannyit fizet: 517 ezer 987 frankot, 575.541 frankkal szemben. Csehszlovákia sokkal kisebb, mint Lengyelország, ennek ellenére 834.535 aranyfrankot fizet, míg Lengyelország alig többet, 920 ezer 866 aranyfrankot. Olaszország nagyon pontosan fizet és még csak részt sem vesz a népszövetségi munkákban: 1.700.000 aranyfrankot. Jugoszláviára alig félmillió frank jut.

A legtöbbet természetesen Anglia fizet, mely 105 egység után több, mint 3 millió aranyfrankot utal át a népszövetségi pénztárába. Angliát követi Franciaország és Oroszország, fejenként évi millió 273.389 aranyfrankkal, majd Kína egymillió 208 ezer 637 frankkal.

A rossz fizetők

Felvetődik a kérdés: kik a rossz fizetők? Mint mondtuk, Spanyolország felfüggesztette fizetéseit. Haile Selasszié Abesszíniája még az elmúlt évről 57 ezer 554 aranyfrankkal tartozik és ehhez még hozzájárul 14 ezer frank régi tartozása. A nehéz fizetők közé tartozik Nicaragua és Paraguay, melyek éppen most készülnek kilépni a Népszövetségből. Csak hogy az alapszabályok szerint nem lehet kilépni, mielőtt a hátralekát nem rendezik. Németország például, amikor kilépését bejelentette, két-

millió frankot tett le a Népszövetség asztalára. A két latin amerikai ország valamivel több mint félmilliót fog fizetni, mert a Népszövetség nem veheti tudomásul kilépésüket, míg a tagdíj-rendezés meg nem történik.

1936-ig Lengyelország volt a legrosszabb fizető. De elviselhető részletekben, szépen kiegyenlített adósságait és most már csak a negyedik helyet foglalja el a rossz fizetők listáján. Alig negyedmillióval tartozik. A fekete listán szerepelnek még Jugoszlávia (133 ezer), Görögország 100 ezer aranyfrankkal, valamint Albánia és Románia. Kína esete a legsomorubb, mert több, mint egymillió aranyfrankkal tartozik a Népszövetségnek. Mindezekből azt látjuk, hogy a Népszövetség a szerencsés egyesületek közé tartozik, amelyeknek tagdíjai viszonylag elég rendszeresen folynak be. Az első években a tagdíjaknak csak 75 százalékát fizették rendszeresen, ma már 80 százalékra folyik be. Gyakran a Népszövetségnek takarékosági politikát kellett folytatnia. Amikor Német-

ország kilépett és évente majdnem kétfélmillió frankkal gyengítette a büdzsét, a Népszövetség öt százalékos fizetési csökkentést volt kénytelen végrehajtani alkalmazottainál.

Az utóbbi években a költségvetési helyzet javult és a Népszövetségnek takarékoskodnia is sikerült. A megspórolt összegeket különböző svájci és angol bankoknál helyezte el. Nemcsak a különböző államok dícselkedhetnek arany tartalékkal. A Népszövetségnek is van.

„Apró” kiadások

Néhány számot közlünk a népszövetségi közigazgatás költségvetéséből. 1936-ban a népszövetségi iroda 140 ezer frankot költött papírosra, 150 ezer frankot bélyegekre és 30 ezer frankot különböző előfizetésekre. A világitás költsége az elmúlt évben 30 ezer frankra rugott.

Meglehetősen költséges háztartás. Annyi azonban bizonyos, hogy rendszerben tartják. Hatvan állam vigyáz rá a föld különböző pontjain.

Elmozdították Lázár Illést a transilvaniai parasztgárdák éléről, mert Maniu taktikájának megvalósítását követelte

A nemzeti parasztpárt felfüggeszti ellenzéki magatartását a kormánnyal szemben, a rendfelfüggesztési intézkedések alkalmazásának idejére

Bucuresti, március 6. (Az Uj Kelet tud.) Azok a határozatok, amelyeket a nemzeti parasztpárt vezetőségének legutóbbi ülésén hoztak, élénk kommentálás tárgyát képezik a demokratikus sajtóban. Az Adeverul rámutat arra, hogy a pártvezetőség bizalmatlanságát fejezte ki a liberális kormánnyal szemben, de annak távozását annyira közelinek tartja, hogy kormánybuktató akció beindítását feleslegesnek minősítették. Mindössze arra szorítottak a pártvezetőség, hogy a Titulescu eltávolításával kapcsolatos ellentmondásokra hívja fel a figyelmet. Szeptemberben Titulescut azzal az ürüggyel távollították el, hogy kül- és belpolitikai küldetésének teljesítésében Tatarescu kizárólag liberális pártpolitikuskokból összeállított kormánnyal kíván dolgozni. Ez indokolta volna, hogy a nemliberális Titulescu helyét a liberális Antonescu foglalja el.

Már annakidején furcsállották egyesek, hogy Caranfil légügyi alminiszter személyében nemliberális tagja is van a kormánynak. A legutóbbi kormányátalakítás alkalmával pedig Gabriel Marinescu tábornok, belügyi alminiszter lett anélkül, hogy a kormányon lévő párt tagja lenne. Nemesak hogy nem indít kormánybuktató kampányt a nemzeti parasztpárt, de még az élesebb ellenzéki magatartástól is tartózkodni fog a közeljövőben. „Nem akarunk ürügyet szolgáltatni a kormánynak ahhoz, hogy mentegesse legutóbbi küldetésének (a rend helyreállításának) kudarcát. Éppen ezért a nemzeti parasztpárt nem fog nehézségeket okozni a kormánynak, melyre áthárítja a teljes felelősséget.”

Ezt a taktikát az egész pártvezetőség magáévá tette. Ami nem jelenti azt, hogy Maniu például lemondott volna a magasláspontjáról. De Maniunak az a meggyő-

A nátha nem ártalmatlan

— „Olyan náthám van, hogy nem látok!”
— „Dörzsölje be a fejét Carmol-lal* és kösse be egy kendővel. Holnap megint lesz semmi baja.”

* Carmol a legjobb bedörzsölőszert megfűlés, gripa, reumatikus fájdalom és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

ződése, hogy a liberális kormánynak, amelyet három és félig hagytak kormányozni, csak hasznára válna az ő akcióba lépése. Mindenesetre érdekes a vezetőségi ülésről kiadott közlemény következő passzusa:

„Ami a kormány utolsó átszervezését il-

leti, ez a koronának megfontolt felfedését jelenti.”

Mint megirtuk már, április 4-re összehívták a nemzeti parasztpárt országos kongresszusát. Az Adeverul szerint politikailag nagyjelentőségű eseménynek tekinthető ez a kongresszus, amely hivatva lesz határozni afőlről: melyik az a taktika, amely a leginkább megfelel a nemzeti parasztpárt programjának és célkitűzéseinek.

Ugyancsak a kongresszus lesz hivatva dönteni a konfliktus fölött, amely a nemzeti parasztpárt központi vezetősége és Lázár Illés volt képviselő, a parasztgárdák transzilvaniai parancsnoka között robbant ki. Lázár Illés legutóbbi propaganda-utja során az alkotmányos kérdéssel kapcsolatosan több beszédet tartott és követelte, hogy a párt taktikáját Maniu szempontjainak megfelelően változtassák meg. Emiatt Lázár Illés ellen fejelelmi eljárás indult, melynek eredményeképpen tegnap a pártvezetőség megvonta tőle a transzilvaniai parasztgárdák parancsnoki megbízását. A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, kommuniké közölt, amely megszünteti a parasztgárdák országos parancsnokságait és csupán megyei parancsnokságok létezését ismeri el. A megyei parancsnokok kinevezését azonban a központi pártvezetőség számára tartják fenn.

A Romania Noua, a Maniu párt lapja, ezzel kapcsolatban „súlyos konfliktusról” ír, annak jeléül, hogy Maniu és híveinek a nemzeti parasztpártban vitt szerepe még mindig nem nyert végleges tisztázást.

— Roman Valer egy kisiparos hitelintézet elnöke. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint a kisiparos hitelintézet élére Valer Roman volt munkáügyi államtitkárt fogják kinevezni.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltség, bélizgalmat, gyomorégést, vértörlést, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

Minél nagyobb, annál olcsóbb!

A „SCHMOLL”-vegyész azt mondja

aki egy zéró dobozt vásárol, annak egy pár cipő tisztítása — 60 baniba kerül,
aki egy 3-as dobozt vásárol, annak egy pár cipő tisztítása csak 42 baniba kerül,
aki egy 5-ös dobozt vásárol, annak egy pár cipő tisztítása csak 32 baniba kerül

TERKA! Mától fogva csak

3-as számú „SCHMOLL”-t

veszünk. Ez a nagyság 6 személyes háztartásunk részére a legmegfelelőbb és a legolcsóbb.

A SCHMOLL-PASTA évelidig eláll.

Jicchak Grünbaumot tettleg inzultálták Varsóban a revizionisták

Varsó, március 6. A napokban zajlott le Varsóban kongresszusi Lengyelország cionista szervezetének 12-ik országos konferenciája, amelyen Jicchak Grünbaum, a Jewish Agency ekzekutívjének tagja és a lengyelországi cionista szervezet díszelnöke is részt vett. A konferencia keretében nagyszabású népgyűlést rendeztek Grünbaum tiszteletére. A gyűlés befejezése után olyan botrány történt, amely egyedülálló a cionizmus történetében. A gyűlésről távozó Grünbaumot ugyanis revizionista fiatalok fogták körül a lépcsőn és tettleg inzultálták a cionista ekzekutív tagját. Grünbaum visszatért támadóira, akiknek a tumultusban sikerült kerekedniük.

A lengyelországi zsidó közvéleményben óriási felháborodást váltott ki a Grünbaum ellen elkövetett merénylet. A Betar (revizionista ifjúság) lengyelországi szervezetének vezetősége nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy elítéli minden néven nevezendő erőszakosságot és nem tartja hihetőnek, hogy Grünbaum támadói a Betar tagjai lettek volna. Ha mégis kiderülne, hogy betárok is résztvettek a támadásban, úgy azokat kizárják a szervezetből.

של פסח

Husvét!

fűszeráru

burgonyaliszt, csokoládé, palesztinai Schemen-olaj, stb. legolcsóbb napi árban kapható

Léb fivérek

CLUJ. Telefon: 4-71.

Újabb adórendelkezések

A hiányosan bélyegzett számlák ügyében a pénzügyminisztérium 1937 február 23-án kelt 399.052. sz. a. a pénzügyigazgatóságokhoz intézett rendeletével utasította az adóügyi ellenőrzőközpontokat, hogy akkor, amikor hiányosan bélyegzett számlákat találunk és a hiány nem nagyobb, mint a számla összegének 0,5%-a utáni bélyegilleték — miután ilyen esetekben nem tételezhető fel a kincstárt megrövidítő szándék — ne vegyék fel kihágási jegyzőkönyveket, hanem pótoltsák a hiányt azonnal és a pótbélyegzést ők maguk semmisítsék meg. Miután az ilyen csekély hiányoknak különösen a reptőlőbélyegeknél van súlyos következményük — ahol a legkisebb állandó bírság 2000 lej — a központi Ugir beadványt intézett a Casa Fondului Național al Aviației-hez, hogy a fentiekhez hasonló rendelkezést adjon a közvegeknek.

A clujai zsidóiparosok agglomerációja javára a „Regal Bar” tulajdonosai f. hó 7-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélutánt rendeznek. Kérjük Cluj város zsidó társadalmát, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

Rövid hírek mindenütt. Szovjetországban a legkésőbb május 20-ig lebonyolítandó parlamenti választások előkészítésére megtörténtek az intézkedések. — Az Egyesült Államokban lévő Hayes Fairley repülőgépgyár 2000 munkása sztrájkba lépett, hogy ezáltal tiltakozzon egy munkás elbocsátása ellen. A derbyi Rolls-Royce repülőgépgyár 4000 munkása már egy hét óta sztrájkol. — Marlene Dietrich mint Los Angelesből jelentik, amerikai állampolgárságot fogadott. — Barcelonai jelentés szerint a Lukia görög hajót, amely aknára futott, valóságosan kettészerte a robbanás ereje. Huszonhárom matróz életét veszítette, csupán egy maradt életben, de annak az állapota is igen súlyos.

KÖZGAZDASÁG

40 lej fogyasztási illetéket vetnek ki a kávéra

A pénzügyminisztérium szakbizottságot delegált az új fogyasztási illetékek megállapítására. A bizottság a kávé és a rizs illetékének megszabását felfüggesztette mindaddig, amíg Cancicov pénzügyminisz-

ter Párizsból hazaérkezik.

Újabb jelentések szerint a kávéra kilogramonként 40 lejes fogyasztási illeték életbeléptetését javasolta a szakbizottság. A új illeték április elsejével lép életbe.

A beérkezett áruk nyilvántartásával fogják ellenőrizni az adóhivatalok a kereskedők forgalmát

Cluj, március 6. (Az Uj Kelet tud.) A folyó évi adókielégítési munkálatok ellenőrzése az egész országban kezdetét vette. Az egyes kereskedelmi vállalatok forgalmának megállapítása végett az adóhivatalok oly ellenőrző lépésekre szánták magukat, amelyek előreláthatólag csak zavart és fejtelenséget fognak okozni.

A pénzügyi közegek ugyanis úgy a vasutállomásoknál, mint a vámhivataloknál kimutatásokat fognak készíteni a kereskedők címére érkezett árukielégítékről. Ezt az ellenőrzést megkísérik a szállítási vállalatokra is kiterjeszteni, annak a meg-

állapítása végett, hogy az egyes kereskedők mily forgalmat bonyolítanak le. Hasonlóképpen ellen akarják őrizni az egyes városokból más városok kereskedői címére feladott árukielégítéket is és az így nyert adatokat az illető megrendelő kereskedő illetékes adóhivatalához juttatják.

A magunk részéről erősen kételkedünk abban, hogy a pénzügyi hatóságok ezt a szokatlan és hatalmas adminisztrációs apparátust igénylő ellenőrzést, amely amúgy is feleslegesnek látszik, ténylegesen keresztül tudják majd vinni.

Rövid üzleti hírek

A pénzügyminisztérium és a szövetségi központ között megállapodás jött létre, mely szerint évente 5 millió kilogramm paraszat pamutfonalat fognak vámmentesen az országba beengedni. Erre a mennyiségre a szövetségi központ kap importengedélyt, amely ezeket az engedélyeket akár közvetlenül, akár közvetve használja fel.

Baeder aradi illatszeryárat megvették a bucaresti Lady és Odol gyárak. Az aradi gyárat Bucurestibe költöztetik.

Friedmann balti olajgyár Tanszilvania különböző városaiban olajraktárakat áll-

lít fel.

Unió posztgyár Csnádie 11 millió lejes megrendelést kapott a hadügyminisztériumtól, amelyre a minisztérium 20 százalékos előleget folyósított. Az előleg garanciáját az Ipari Hitelintézet adta meg.

Tesatorile Reunite S. A. Bucuresti, angol érdekeltségű textilipari vállalat, az üzemi bővítés céljaira szükséges investíciók fedezése végett alaptőkéjét 10 millió lejről 30 millióra emeli fel s ennek jóváhagyása végett március 10 rendkívüli közgyűlést tart.

„Nova” S. A. elnevezéssel Csnádien új pamutfonóvállalat alakult, amely számára az ipari bizottság már meg is adta az iparpártolási törvény kedvezményeit.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állás- és részesítések 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben igen olcsón kaphatók a Str. Barițiu 10 alatti asztalosműhelyben.

Vilma fűzőszalon, Déri szőrméüzlet felett, str. Memorandului 3. Óriási választék anyagokban, kész fűzőkben, melltartók, gyógyfűzők stb. Olcsó árak, bécsi modellek.

Gyártelep központi fekvéssel, 580 négyzetméter beépített területtel, eladó. Cim Schul-féle Fejkenőgyár, str. Calugaritelor No. 11/a.

Közreműködő tőkéstársat keresek bevezetett prosperáló puha faraktárhoz. Esetleg bérbeadnám. Fűchs Satumare, Filipescu 21.

Clujon fűszerüzlet, mely 30 éve fennáll, nagy vevőkörrel átadó. Cim a kiadóban.

200 értékes nyeremény. Április 4-én lesz az oradeai Zsidó Kórház sorsjátéka. Főnyeremények: 1 hálószoba, 1 szalon, 1 konyhaberendezés, szelontakaró, ebédlőkészlet, stb. 1 sorsjegy bélyeggel 26 lej. Vidéki rendeléseknél kérünk 7 lej portóköltiséget. „Agimex” Agentura Cluj, Piața Unirii 3.

Érettségizett gyakornokot nyelvismerettel felvesszünk. Ajánlatot „Bibliofil” jellegre kérünk.

Két és háromszobás komfortos villalakás kiadó. Str. Maloasa 7. Hotel Astoria mellett.

Kiadó május 1-re 4 szoba, konyha, komfortos lakás. Calea Regele Ferdinand 70.

Négyszobás, modern új családi ház eladó. Str. Regele Carol II. 176.

Satunareiek figyelmébe! Bucuresti műhelyemet Satunarera helyeztem át, ahol a legmodernebb férfiöltönyök készülnek új szabási szisztémával. Szuk Pál uriszabósága Satunare, Basarabilor 4.

Zur Salom új parcella eladó egytől négyig. Löbl Mendel Odorheiu.

Perzsaszőnyeg, festmény, képeret és porcellán legolcsóbb beszerzési forrása: „Pax” Cluj, Calea Victoriei 6.

Kiseb vállalathoz keresek 15.000 lejes társat. Ugyanott egy akvizitőr és egy perfekt gépirókissasszony kerestetik. Biruința, Str. Regina Maria 22.

Kiadó májusra kétszobás, fürdőszobás lakás és szép egyszoba konyha, speiz. Strada Paris 22.

2 modern szoba fürdőszobával azonnalra kiadó. P. Mihai Viteazul 37. (Rosenzweigház.)

Gyors- és gépiró vagy gépirónő azonnali belépésre kerestetik. „Részvénytársaság” jellegre Mosse irodájába.

Kiadó kertrenyitő butorozott szoba belvárosi villában. Cim a kiadóban.

Teljes ellátást keres hivatalnoknő uricsládnál. Leveleket „Hivatalnoklány” jellegre a kiadóba kér.

IRIS

PORCELÁN

Ház-
tartási,
gyógy-
szeresze-
ti, electro-
technikai
cikkgyári
lerakatók.
Cluj, Str. Me-
morandului 22.

A konverziós perek költségeire vonatkozólag a semmitőszék egyik újabb döntésében kimondta, hogy azok a perköltségek, amelyek 1931 december 18-ika utáni időből származnak, konverzió alá esnek, amennyiben maguk a perek ezen dátum előtt indultak meg. A semmitőszék döntése szerint a perköltségek a perek járulékaiknak tekintendők.

Az alkalmazottak törvényes szabadságidejére vonatkozó követelések kérdésében a munkaszervezőkéről szóló törvény 73. szakasza szabályozza. A semmitőszék egy konkrét ügy kapcsán úgy döntött, hogy az alkalmazotti szabadságidőre járó követelések nem a rendes törvény szerinti 5 év, hanem a munkaszervezői törvény értelmében három év alatt évülnek el.

A belföldi vashengerművek és a pénzügyminisztérium között tárgyalások folynak arra nézve, hogy a gyárak a fogyasztási illetéket pauszában fizessék. Ismeretes, hogy ily megállapodást kötött a pénzügyi kormány a hazai posztgyárakkal is.

Rikopot és Bucharint kizárták az orosz kommunista pártból

Moszkva, március 6. (Rador.) A Tass jelenti, hogy a kommunista párt központi végrehajtóbizottsága Rikopot és Bucharint kizárta a pártból pártellenes tevékenységük miatt.

Uj meseoperettet mutat be április 8-án a Davila színház. A helyi Davila színházban április 8-án mutatják be Ferenczy László Marcella új meseoperettjét Zizi kisasszony címen. A darabban több, mint 100 gyermek és felnőtt szereplő játszik, énekel és táncol. Csupa szín, csupa hangulat és látványosság ez a darab, amelyben a zenét Veress István jónévi aiudi zeneszerző szerzte. Pedagógiai szempontból felmerhetetlen jelentősége van a jó gyermekszíndaraboknak, s csak örömmel fogadhatjuk az Uj Cimborá szervezőségének az elgondolását, amikor kis olvasóinak közreműködésével ilyen parádés, szép bemutatóval ajándékozza meg Cluj közönségét. Bár hozná meg az óriási munka és fáradság a megérdemelt eredményt és bár lehetne ezeket az előadásokat állandósítani, mert városunk társadalmának bizony szüksége volna állandó gyermek és ifjúsági előadásokra.

Berlin kevesli Hull sajnálkozását a Guardia newyorki polgármester náciellenes kijelentései felett. Berlinből jelentik: Berlinben bizonyos lehangoztságot idézett elő az a válasz, amit az amerikai külügyi államtitkár adott a la Guardia newyorki polgármester egyik minapi beszéde ellen tiltakozó washingtoni német nagykövetnek. Anélkül, hogy kétségbevonná Corder Hull „komoly sajnálkozásának” őszinteségét, német politikai körökbe keserűen állapítják meg, hogy a newyorki zsidók zavartalanul folytatják németellenes kampányukat.

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA: SALAMON LÁSZLÓ

Élet, vagy igazság?

Münchenben, mint olvasom, érdekes törvényszéki tárgyalás zajlott le. Érdekes azért, mert a tárgyalás szereplői a mai Németország és a nagy mai társadalmi kérdések levegőjét hozták magukkal a tárgyalóterembe.

Vádoltként egy fiatal ember állott az esküdtsek előtt, aki méreggel megölte asszony-kedvesét, egy többgyermekes családanyát, helyesebben: ő is megmérgezte magát, de a mérge — akarata ellenére — nem ölte meg. Kórházba szállították, ahol hosszú kezelés után felépült. A mérget kedvesével közös elhatározással, öngyilkossági szándékkal vették be azután, hogy az asszony férje végleg elutasította az asszonyt, és kérését, hogy váljon el tőle, mert kedvese nélküli fölöslegesnek érzi életét.

A férj minden kérelmére, minden komoly érv ellenére elutasította az asszonyt és kedvese kérését. Arra hivatkozott, hogy egy anyának elsősorban gyermekeivel kell törődnie, azok jövőjét kell biztosítani, és csak azután szabad gondolnia — boldogságra, szerelemre, életre.

Az esküdtsek a kedvese meggyilkolásával vádolt fiatal embert végül is felmentette. Meglepően logikus ítélet volt ez a mai Németországban. Logikus, mert hiszen a gyilkossággal vádolt fiatal ember is bevette azt a mérget, ami kedvesét megölte, s igazán nem rajta mulott, hogy mégsem sikerült meghalnia.

Köznap értelemben az öngyilkosságra kergetett asszony férjének nyilvánvalóan igaza volt. Már tudniillik az elvont és hatalmi szóval kimondott igazság és kötelesség szempontjából, amely nincs tekintettel a személyes emberi érzelmekre, s az életet a filiszter beszkatulázó rendszere, szűk látókör szerinti szeretni megkötni, egyformásítani és minden kivételességtől megfosztani.

Am minden jel szerint a kötelességre való hivatkozás ebben az esetben is csak mértéktelen önzést és kegyetlenséget takart, amely — mint annyi más esetben is — erkölcsi alibire hivatkozik, hogy kivételes komiszságát igazolni próbálja.

A feleséget halálba kergető müncheni polgár valószínűleg nem volt szerelmes feleségébe. Az ilyen emberek nem is tudnak szeretni. De viszont bántotta, sőt felháborította hiúságát, hogy felesége egy más férfival próbál boldog lenni.

Felöltötte tehát a „nagy erkölcsi igazságok” álarát s a porosz szoldateszka ismert hibéri kötelesség-kultuszára való hivatkozással, megöltötte feleségének, hogy mással, mint gyermekeivel tördőjön.

Nem érdekelte, hogy felesége számára a szeretett férfi jelenti az életet s így a gyermekei iránti szeretet melegségét is. Mint minden korlátolt és gonosz ember, az „erkölcsös” müncheni polgár is rossz lélekismérvő volt, halvány sejtelve sem volt arról, hogy a boldog anyák sokkal jobban, mélyebben és önfeláldozóbban tudják szeretni gyermekeiket, mint a boldogtalanok.

Az asszony többször említette előtte, hogy ha nem egyezik bele a válásba, öngyilkos lesz. A müncheni polgár mégsem engedett „igazságból”, hagyta, hogy gyermekei inkább anya nélkül nőjjenek fel, semmint anyjuk megtalálása élete értelmét, megtalálja a szeretett férfi oldalán az életet magát.

A müncheni dráma iskolapéldája, kegyetlen emlékeztetője annak a másik, kevésbé szigorú igazságnak, mely szerint ama elvont igazságok végső konzekvenciái, amelyek nem az életet támogatják, végül is az élet elpusztítására vezetnek.

Ott, ahol az élet és az igazság érdekei ellentétbe kerülnek, csak a legtrikább esetben az élet a hibás. Sőt valószínűnek látszik, hogy egy igazság, vagy általában az igazságok értékét mindig az határozza meg: mennyiben támogatják az életet, milyen mértékben állanak az élet szolgálatában.

Az igazságok korlátozó ereje csak abban az esetben lehet jogosult, ha az egyén és a közösség élő és közvetlen érdekeit védelmezi. Azok az igazságok viszont, amelyek gátjai az élet jogai érvényesülésének, rendszerint elavult igazságok, vagyis előítéletek.

A müncheni polgár igazsága ilyen elavult igazság volt: a nyárspolgár igazsága, mely az önmagához való feltétlen igazságosság leplebe a másik fél számára az igazságtalanság bárdját rejtette.

Élet, vagy igazság? — ez itt a kérdés, mely a müncheni drámával kapcsolatban felvetődik.

A felelet ez kellene, hogy legyen: igazságot az életnek, az életért.

Igazságot, amely éltet és nem öl.

Igazságot, amely az egyén vélt igazát a szembenálló fél igazához méri és igazítja.

Igazságot, mely boldogít, mert ha nem ezt teszi, nem igazság többé, hanem dogma.

Már pedig a dogma, jöjjön akárhonnán, irányuljon bárki ellen és védelmezzen bármit és bárkit: életellenes.

A müncheni polgár igaza, a nyárspolgár igaza s konok álláspontjában az az önző és tudatos elfogultság jutott érvényre, mely korunk politikai és társadalmi szerencsétlenségeinek is hajtóereje.

A kíméletlenség és kegyetlenség hazug erkölcsi alibije, mely hullák és szétrombolt életek fölé az „igazság”, helyesebben az igazságok lobogóját tűzi.

Olyan igazság ez, amely őt, már pedig az emberiséget csak az éltető, a boldogító igazságok menthetik meg, csak ezek tehetik számára a mai siralomvölgyet oázissá.

A müncheni polgár a maga hatalmi akaratát tévesztette össze az igazsággal s ezzel csak napjaink rettenetes valóságát igazolta,

amelyben valóban a hatalom jelenti az igazságot.

A hatalom, mely legyűri az életet. És mely ellensége a szerelemnek és minden szeretetnek s a halálra szavaz, amikor az élet a maga igazát követeli tőle.

Az equadori kormány megnyitja kapuit a hazátlan emberek előtt

Az equadori kolonizációs miniszter feltűnésteltő levele az összes konzulátusokhoz

Quito, március 7. Equador hamburgi főkonzulja kérelemmel fordult kormányához, hogy mi történjék azokkal a hontalanokkal, akik equadori utlevelet kérnek és Equadorban akarnak letelepedni. A főkonzul kérdésére A. Pesantes equadori kolonizációs miniszter levélben válaszolt, amely többek között a következőket tartalmazza:

„Az eset egyik szomorú valósága a háboru utáni Európában, ahol emberek ezrei estek politikai, vallási és faji izgatások áldozatává és vesztették el hazájukat. Régebben is előfordult ilyesmi, ma azonban általános és megszokott jelenség ez. Az ilyen esetekre vonatkozólag kötelességem önnek közölni, hogy

a mi országunk nem zárja el kapuit, ha ezek a hontalan és üldözött európai emberek az emberi testvériség érzésére hivatkozva hazát keresnek és Equadorban akarnak munkájuk révén menedéket találni.

A kérvényező erkölcsi adottságai, munka-

készsége és képességei szolgáljanak mértékül és ha ezen követelményeknek megfelelő, rendelkezésére kell bocsátani a kért utlevelet. *A hazátlan egymagában véve nem lehet ok arra, hogy megtagadják az utlevél kiállítását. Az én minisztériumom bizik a konzulátusi tisztviselők józan és emberséges belátásában.*”

A kolonizációs minisztérium fenti levelét az összes konzulátusoknak megküldötték.

Mint ismeretes, az equadori kormány szerződést kötött az epuadori zsidó bevándorlás előmozdítására alakult párizsi bizottsággal, mely szerint az ország különböző részein összefüggő területeket bocsátanak kedvező feltételek mellett zsidó telepítés rendelkezésére. A köztársaság területe 450 ezer négyzetkilométer, amelyen kétféle 600 ezer ember él. Quito főváros kétezer méter magasságban fekszik. Az európaiak számára csak a magas hegyvidék éghajlata megfelelő és csak ilyen magaslatokon lehet szó zsidó telepítésről.

Sir Herbert Samuel és Sir John Chancellor volt palesztinai főkor-mányzó a királyi bizottság előtt

Mi a célja a lőmulói mekkai utjának. Megkötötték az iraki-palesztinai kereskedelmi szerződést

Jeruzsálem, március hó. Az „El Lívaa” című arab lap, a főmufti organuma, tudni véli, hogy a királyi bizottság Londonban újabb zárt ülésen fogja kihallgatni Palesztina volt főkormányzóit, Sir Herbert Samuelt és Sir John Chancellort, hogy kiegészítsék első kihallgatásuk során tett vallomásaikat.

Egy egyiptomi arab lap intervjut közöl a jeruzsálemi főmuftitól, aki kijelentette, hogy mekkai utjának nincsenek politikai céljai és ez a zarándokut számára is csak a vallási parancs teljesítését jelenti.

Mint ismeretes, a főmufti konferenciára hivta össze Mekkába a különböző arab országok képviselőit a palesztinai arabok politikája ügyében, ezt a konferenciát azonban Ibn Saud király betiltotta. Erre vezethető vissza a mufti fenti nyilatkozata, amelyhez a Davar című héber napilap a következő kommentárt fűzi: „A mufti

ugyan nem fog tudni nyilvános konferenciát tartani a többi országok mohamedánjaival, mert ez ellen Ibn Saud király a leghatározottabb formában foglalt állást, ezzel szemben titkos összejövetelek lesznek Mekkában, amelyeken közös arab ügyekről fognak tárgyalni. A mufti főleg Abdulah transzjordániai emir ellen fog agitálni és fel fogja sorolni annak állítólagos bűneit az arab nemzeti mozgalom ellen. S itt elsősorban palesztinai kérdések fognak szóba kerülni, nem utolsó sorban a pénz és fegyversegély, amelyet a mohamedán világtól akar kapni a mufti újabb zavargások esetén.”

Az irak-palesztinai kereskedelmi szerződés

A napokban megkötötték és aláírták a kereskedelmi szerződést Palesztina és Irak között. A két ország kereskedelmi

megállapodásának nagy jelentőséget tulajdonítanak. A szerződés lehetőséget nyújt Iraknak arra, hogy Haifát szabadkikötőként használja és néhány vámügyi tisztviselőt tartson a kikötőben. Ezenkívül vámened-ményekben részesítik az Irakból való importot és lényegesen megkönnyítik a közlekedést és forgalmat a bagdad-haifai utvonalon. Palesztinai gazdasági körökben a haifai kikötő forgalmának lényeges emelkedését várják a szerződéstől, melyet három évre kötöttek meg. Az iraki tranzitforgalmat ugyanis edig a siriai és libanoni kikötőkön keresztül bonyolították le és ez a forgalom most Haifára fog koncentrá-lódni. Ezenkívül rámutatnak arra, hogy szerződés megkötése a politikai viszonyokra is kihatással lesz. A szerződés megkötésével Irak ezentul nagyobb súlyt fog helyezni a haifai kikötő és bagdad-haifai utvonalon zavartalan forgalmának biztosítására. Az arab felkelőknek Irakhoz való eddigi kapcsolataira is feltétlenül kihatással kell, hogy legyen a szerződés megkötése.

A terror

Jeruzsálem, március 7. Dr. Joseph Lehr beisani zsidó orvos meggyilkolásával kapcsolatosan néhány arab notabilitást és egy törzsfőnököt letartóztattak a hatóságok, miután az a gyanu merült fel ellenük, hogy részük volt a zsidó orvos meggyilkolásában.

A haifai zsinagóga ellen bombamerény-letet követtek el az arab terroristák. A templom bejáratát és ablakait megrongálták. Emberéletben nem esett kár. Jeruzsálem közelében a vízvezeték rongálták meg a terroristák, míg Javniel koloniaról huszonöt juhot loptak el az arabok.

Hivatalos helyen cáfolják egyes lapoknak azt a híradását, hogy Fauzi Bey Kaukadji, a palesztinai terroristák volt parancsnoka, ismét Palesztinában tartózkodik. Hangsúlyozzák, hogy ezek a híradások nélkülöznek minden alapot és a terrorista vezér továbbra is Irakban tartózkodik, ahol a hatóságok megfigyelése alatt áll.

Ezzel szemben egy nabluszi arab cigarettagyár új cigarettát hozott forgalomba: „Kaukadji” névvel. Jellemző, hogy a kormány nem tiltotta be az új cigarettá forgalombahozatalát, amelynek elnevezése nyilván terrorista propagandát szolgál.

Városi munkások és diákok a kolonizáción

Jeruzsálem, március 7. A mezőgazdasági kolonizáción uralkodó munkashiány következtében városi munkások vonultak ki a falvakra, hogy segítséget nyújtsanak a mezőgazdasági munkások alvágzéséhez. A Histadrut jeruzsálemi, telavivi és haifai hivatalai elhatározták, hogy újabb munkáscsoportokat küldenek a kolonizációra. De miután ez a segítség nem elégíti ki a szükségleteket, a mezőgazdasági munkások szervezete azzal a kéréssel fordult a Vaad Leumihoz, hogy a haifai technikum hallgatóit és a középiskolák felsősztályos tanulóit bocsássák a kolonizáció rendelkezésére. A mezőgazdasági munkások ezen kérését teljesíteni fogja a zsidó nemzeti tanács.

Az Uj Kelet 15 napos párizsi kirándulása

Az Uj Kelet párizsi kirándulásának, amely iránt országsszerte rendkívül nagy érdeklődés nyilatkozik meg, teljes programját összeállítottuk. Kirándulásunk időpontját úgy választottuk meg, hogy a csoport a kiállítás megnyitásának napján érkezék meg Párisba és részt vehessen a kiállítás ünnepélyes megnyitóján. Ezenkívül igen nagy előnyt jelent a résztvevőkre az is, hogy a román husvéti ünnepek belesznek a kirándulás időtartamába és így rövid szabadsággal tudja mindenki megoldani a kiránduláson való részvételét. Társasutazásunk programját a legnagyobb gonddal állítottuk össze, még a vasuti menetrendet is úgy kombináltuk, hogy az innsbrucki és a svájci ipanorámát, valamint a francia Riviera festőien szép vidékét nappali világitásban élvezhessék utasaink a vonat ablakából.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy az elsődrendű ellátás, kifogástalan organizáció és szakzszerű vezetés szempontjából az Uj Kelet kirándulása lesz a legelőnyösebb. Lehet, hogy lesz olcsóbb, ugynevezett filléres utazás a kiállításra, a mi csoportutazásunk azonban a legolcsóbb árért a legnagyobb kényelmet fogja nyújtani. Az elszállásolás elsődrendű hotelekben fog történni, ugyanilyen ellátást is adunk és egy Párizsban, mint Bécsben, Milánóban és Velencében kitűnő vezető fogja kalauzolni csoportunkat.

Kirándulásunk technikai kivitelét az ing. Erdész országsszerte előnyösen ismert bucaresti iroda vállalta el, a csoportot pedig Jámbor Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője fogja vezetni. Ez garancia arra, hogy kirándulásunk minden szempontból a legelő-

nyösebb lesz. A tizenöt napos kirándulás összköltsége 15.600 lej.

Ebben az összegben befoglaltatjuk:

- III. oszt. vasutijegy gyorsvonaton, fenntartott helyekkel, román nhatártól román határig;
- teljes ellátás elsődrendű szállodákban;
- összes vizumok;
- transzfert állomás és szálloda között autóval;
- személyi poggyász-szállítás, beleértve a vasuti hordárokat is, személyenként maximum két darab bőröndig;
- összes városlátogatások a program szerint, szakzszerű vezetéssel, autokarral;
- összes belépődíjak a muzeumokba, műemlékekhez, kiállításra, stb.;
- összes adók, illetékek és borraivalók.

Nincsenek benne az árban:

- Ellátás a vonaton való utazás alatt (tájékoztató közöljük, hogy Bécs és Párizs között egy reggeli és egy ebéd, Párizs és Milánó között egy reggeli és egy vacsora, Velence és Timisoara között egy vacsora, egy ebéd és egy reggeli az, amiről az utasok maguk kell gondoskodjanak.)
- Italok, fürdők és egyéb személyes szolgáltatások.
- Utlevíl.

A szobaellátás maximum kétágyas, néhány egy ágyas szoba. Tekintettel arra, hogy az elsődrendű ellátás miatt és a párizsi szállodák előrelátható zsúfoltsága miatt csak korlátozott számban vállalhatunk utasokat, a jelentkezéseknek lehetőleg azonnal meg kell történniök. A jelent-

kezéssel egyidejűleg utazást osztályunk számlájára háromezer lej előleg lefizetendő. A jelentkezés legutolsó határideje március 25-ike, amikor az utlevél is birtokunkban kell legyen. Ugyanaddig az időpontig be kell fizetni a kirándulás teljes költségeit is.

Megjegyezzük még azt is, hogy kirándulásunkra három hónapi érvényességgel bíró utlevél is elegendő.

A kirándulás programja:

Apr. 26: 23.59 ind. Cluj „Rapid Ardeal.”
Apr. 27: 2.15 érk. Oradea.
2.20 ind. „
6.25 érk. Budapest, Keleti p. u.

Másfélnapos teljes ellátás Busapesten, szabad program.
Apr. 28: 15.20 ind. Budapest, Keleti p. u.
19.24 érk. Wien-Ostbhf. Autón a szállodába. Vacsora.

Apr. 29: Wien. Teljes ellátás a szállodában. Délután városlátogatás autokarral, Schönbrunnal. Délután szabad.
20.35 ind. Wien-Westbhf.

Apr. 30: 20.30 érk. Paris, Gare-de-l'Est. Autón a szállodába. Vacsora

Máj. 1: Paris, Métroval (I-oszt.) a Világkiállítás megtekintéséhez és részvétel az ünnepélyes megnyitóján.
Délután városlátogatás autocarral („A modern Páris”). Place de l'Opéra. Grands-Boulevards. La Madeleine. Champs-Élysées Arc de Triomphe. Az Ismeretlen Katona Siremléke. Dome des Invalides. Napoleon sírja.

Máj. 2: Paris. Délután a városlátogatás folytatása autocarral („A történelmi Páris”) Montmartre Sacré-Coeur (panoráma a városra). Notre-Dame. St.-Etienne-du-Mont. Quatier Latin. Panthéon. Palais de Justice. Ste-Chapelle. Délután szabad.

Máj. 3: Paris. A Világkiállítás másodszori megtekintése.

Máj. 4: Paris. Egésznapos kirándulás autocarral Versailles és Malmaison megtekintésére. Rueill, Malmaison (a Kastély megtekintése). Bougival. Versailles. (Ebéd egy elsőrangú vendéglőben). A Kastély és a kertek megtekintése. Visszafelé: Ville-d'Avray. St.-Cloud. Boulogne-sur-Seine. Vacsora Párisban.

Máj. 5: Paris. Délután autóval a Louvre megtekintésére. Délután szabad.

Máj. 6: Paris. Délután autocarral a város megtekintésének folytatása. Cluny és Luxembourg-muzeumok. Luzembourg-kert.

Máj. 7: Paris. Egész nap szabad rendelkezésre. (Étkezések a szállodában.)
22.25 ind. Paris Gare-de-Lyon.

Máj. 8: 12.40 érk. Milano-Centrale. Ebéd. Városlátogatás autocarral. Dóm. S. Ambrogio. S. Maria della Grazia. Sforza kastély. Temető.
18.47 ird. Milano.

23.25 érk. Venezia-S. Lucia. Elszállásolás. Teljes ellátás.

Máj. 9: Venezia. Délután városlátogatás vaperettóval. Szt. Márk-tér és templom. Doge-palota. Merceria. Délután kirándulás a Lidóra.

Máj. 10: 10.30 ind. Venezia-S-Lucia.
Máj. 11: 12.15 érk. Timisoara, ahol a csoport feloszlik.

Minden, itt esetleg fel nem sorolt részlet, kérdésre levélben válaszol utazási osztályunk.

A párizsi tartózkodást Párizsban fizetendő 210 francia frankért 3 nappal meg lehet hosszabbítani. A visszautazás ebben az esetben ugyanazzal a programmal egy más csoporttal történik.

Közöljük még, hogy amennyiben a Banca Nationala valóban kedvezményes árfolyamon ad frankot a kiállításra utazóknak, úgy a hirdetett árból ennek megfelelően bonifikálunk.

FIGYELEM! Négy hónap alatt 167.112 nyeremény amelyek összértéke 429.070.200 LEI!

Tekintse meg ezt a tervet:

PLANUL DE TRAGERE AL LOTERIEI DE STAT PE CLASE			
LOTERIA 13		CONEXATĂ CU LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE	
70.000 NUMERE ÎN 3 SERII (210.000 LOZURI) ȘI 4 CLASE CU 167.112 CĂȘTIGURI		SISTEM MIXT	
CLASA ÎNTĂIA			
Tragera: 15 Martie 1937			
Căștigurile loteriei pe clase		Căștigurile loteriei-ansă	
Căștiguri	Lei	Căștiguri	Lei
3	1.000.000 - 3.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
3	500.000	6	200.000
3	200.000	9	100.000
6	100.000	12	50.000
12	50.000	60	10.000
15	20.000	120	5.000
108	10.000	600	2.000
900	4.000	228	1.915.200
6300	1.592	8400	10.015.200
7350 căștiguri	Lei 21.309.600	9210 căștiguri	Lei 10.015.200
Total 16.560 căștiguri în valoare de Lei 31.324.800		Total 16.560 căștiguri în valoare de Lei 42.333.000	
CLASA DOUA			
Tragera: 15 Aprilie 1937			
Căștigurile loteriei pe clase		Căștigurile loteriei-ansă	
Căștiguri	Lei	Căștiguri	Lei
3	1.000.000 - 3.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
3	500.000	6	200.000
3	200.000	9	100.000
6	100.000	12	50.000
12	50.000	60	10.000
15	20.000	120	5.000
108	10.000	600	2.000
900	5.000	228	1.915.200
6300	2.272	8400	10.015.200
7350 căștiguri	Lei 26.493.600	9210 căștiguri	Lei 10.015.200
Total 16.560 căștiguri în valoare de Lei 36.508.800		Total 16.560 căștiguri în valoare de Lei 42.333.000	
CLASA PATRA			
Tragera: 15 Iunie 1937			
Căștigurile loteriei pe clase		Căștigurile loteriei-ansă	
Căștiguri	Lei	Căștiguri	Lei
3	6.000.000 - 18.000.000	18	1.000.000 - 18.000.000
3	2.000.000	24	100.000
6	1.000.000	36	70.000
12	400.000	90	20.000
30	200.000	150	10.000
135	100.000	750	4.000
150	70.000	67200	15.321.600
225	30.000	68268	44.541.600
300	20.000	49164	274.352.000
6300	7.000	68268	44.541.600
42000	3.636	68268	44.541.600
49164	3.636	68268	44.541.600
Total 117.432 căștiguri în valoare de Lei 318.903.600		Total 117.432 căștiguri în valoare de Lei 318.903.600	
TOTAL GENERAL 167.112 căștiguri în valoare de Lei 429.070.200			

NE FUSSON EL A ȘERENCSE ELŐL!
Az Állami Sorsjáték sorsjegye a kulcs a szerencse kapujához. Minden hónap 15.-én, bárhol is tartózkodjék, ébren vigyáz Ön helyett a gazdagság felé vezető uton.
Egész sorsjegy ára 800 lei osztályonként
Negyed sorsjegy ára 200 lei osztályonként
200 LEIVEL NYERHET EGY MILLIÓT!

WIZO Zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Majd ha gyermeked kérdi...

(Elmefuttatás anyák részére)

Irta: A Golomb, Ben Semen.

Nem tudom már elviselni gyermekem kérdéseit. Mindenről kérdezősködi, mindent tudni akar. Felbosszant kérdéseinek tömegével. Mi ez? és mi az? Folyton, szünet nélkül kérdez és csak akkor van nyugtom tőle, ha türelmem fogytán összeszdom.

Ilyen és ehhez hasonló beszélgetéseknek sokszor lehetünk tanúi.

A Gondviselés nagy ajándéka az ember részére az a tulajdonság, hogy kérdéseket tehet fel. Ez a tulajdonság különbözteti meg az embert a természet többi teremtményeitől, ez a tulajdonság emeli őt az „ember” fokára. „Es megtörténik majd, hogy holnap megkérdez fiad”, hogy ezen feladatunkat teljesíthessük, arról természetes és egészséges pedagógiai érzéssel gondoskodtak elődeink. A gyermekek között az áll a legalacsonyabb fok, „aki még kérdezni sem tud.”

Nagyon sajnálatos, hogy nincs kellő türelmünk gyermekeink kérdéseinek megválaszolásához. Hogy sem mi apák, sem az anyák nem értékelik kellően e kérdések nagy fontosságát és ezért, ha válaszolunk is, nem szabályozzuk válaszainkat. Hiszen többnyire csak azért válaszolunk, hogy megszabaduljunk a kis kérdezősködők nyülgösködésétől. Előfordul az is, hogy a felnőttek nevetve, tréfásan válaszolnak a kérdésekre és így a tudnivalóság komoly kérdését tréfával ütik el. Sok az olyan anya, akinek nincs türelme gyermeke kérdéseire válaszolni, de van türelme ahhoz, hogy órákon át fáradság gyermeke táplálásával. A felnőttek szempontjából csak a táplálás fontos. Anyagiasság vagyunk és nem ügyelünk eléggé a lelki momentumokra. És a gyermek? Annak nincs ideje az evéshez; a világ oly nagy, oly sok benne a tennivaló, az evésre való unszolásával megzavarja az agyat. „Egyél, egyél!” — mondja. „Jó, engedem, adok neked, eszem, — de Te is adj engedményt és mondj el egy mesét.” Mily nagy a távolság köztünk, felnőttek és a gyermek között!

Vajon mi a kérdés forrása? Mi a szerepe? És mi az értéke? Elsősorban is figyeljük meg, hogy a gyermeknél miként fejlődik a kérdezősködési tulajdonság. Milyen fejlődési folyamaton megy át a gyermek ezen hajlama.

A néma kérdések. Az első periódus akkor kezdődik, amikor a gyermek még beszélni sem tud. Ez a korszak jóval megelőzi a beszédét. Ha a gyermek jóllakottan, szárazon fekszik bölcsőjében és semmiféle fiziológiai foglalatosság nem háborgatja, tekintete egyik fényes tárgytól a másikhoz vándorol. Kinyújtja kezét, hogy minden elérhető tárgyat megfogjon, szájához, azaz ajkához luzza, még ha az nem is más, mint a saját lába. Mindezen cselekmények egyetlen kérdést képeznek: Mi ez? A csecsemő veszelülettel természetes kíváncsiságából kifolyólag meg akar mindent ismerni, ami körülötte van. Hogy mikor ismeri meg a csecsemő a dolgokat? Amikor azokat érzékeli tudja. Őt érzi közéül a tapintás a legjobban fejlett nála, ezért igyekszik mindent megfogni. A csecsemő tapintási érzéke főleg az ajkában összpontosul (és nem az ujjak hegyében, mint a felnőtteknél) és ezért emel mindent a szájához, nem pedig azért, mintha falánk volna és mindent megenni akarna. Amikor a csecsemő éhes, ujját szopogatja és teszi azt oly intenzíven, hogy ilyenkor semmi más iránt nem érdeklődik. Amikor éhes, nem győtri tudásszomj. A szájjal való tapintást egész más arckifejezéssel végzi. Ilyenkor a csecsemő tekintete mintha felsőbb régiókban járna, lelke nyugodt és csendes. Körülbelül ilyen a csecsemő belépése a világba. Lassan-lassan leszokik arról, hogy mindent a szájához vigyen és ez akkor következik be, amikor ujjaiiban a tapintási érzék jobban kifejlődött, amikor már az ujjai hegyével érintett dolgok is kielégítik tudásvágyát. A „néma kérdések” korszakában

nincs módja arra, hogy kérdéseivel valakihez forduljon, ekkor még teljesen „önálló” és magára utalt. Magához intézi kérdéseit és maga kell, hogy válaszoljon is. Ő maga veti fel a problémákat s vizsgálja meg őket. Sokszor nagyon érdekes az ilyen kutató gyermeket megfigyelni. Példaképpen íme egy ilyen eset: Egy 11 hónapos gyermek magas széken ül az asztal mellett és játszik a villával. Hirtelen leejti, a villa csengő hangot ad. A gyermek csupa figyelem. A csengés elhangzott. A gyermek némán követeli a villa felemelését. Amikor megkapja, újra a földre ejti, most már szándékosan. Ujra figyel a csengő hangot, követeli a villát és újra csak ledobja. Ezt számtalanszor megteszi. (A környezet ilyenkor mondja, hogy rossz a gyermek!) Próbáljuk meg a gyermek ezen cselekedetét okszerűen megmagyarázni. Az első csengéssel ujat fedezett fel: „a néma villa, hangot hallat.” Ime, egy probléma van előtte. Mi ez? Miért énekel a villa? A csengés hallása közben új felfedezésre jut: a hang az egész következménye. Ha ez így van, akkor ezt a felfedezést meg kell vizsgálni, ki kell kutatni és ő, a kis kutató megvizsgálja felfedezését, újra és újra ledobja a villát és arra a következtetésre jut, hogy valóban úgy van: „A villa, amely a földre esik, hangot ad.” Öröm és meglepedés tölti el kis lelkét. Ezen felfedezés által, — mely oly jól sikerült, — újra feltártult előtte egy titok, a világ oly sok titka közül.

Mindezek természetesen a felnőttek nyelvén mondtak el. A gyermeknek nincs ily rendezett és tudatos gondolatmenete, a gondolkodás nála öntudatlan folyamat. Eppen úgy, ahogy nem ismeri emésztő szervei működését, ugyanígy nem ismeri agyának működését sem. De a cselekmény megvan és nagy az értéke. Minden művelt anyának — kinek számára gyermeke nem csupán egy drága játékszer — van alkalma gyermekének ilyen vagy ehhez hasonló cselekedeteit megfigyelni.

A valóság az, hogy minden ember úgy teremtdött, hogy kutató legyen, és ha csak egyesek jutnak erre a fokra, akkor mi szülők, nevelők, tanítók, az otthon, az iskola, egyszóval a környezet vagyunk ennek okai. Az ezen tényezők által nyújtott nevelés megfojtja a minden normális gyermekben már születéskor magával hozott természetes kutató ösztönt.

A gyermek ezen tulajdonságával érdemlegesen Friedrich Fröbel — ezen életkor kitűnő ismerője — foglalkozott elsőként. Megteremtője annak a nevelési módszernek, amely nevről lett elnevezve — és amelyet — főleg a gyermek iskolaköteles koráig való nevelésében ma sokan követnek. Az ebben a korban lévő gyermekek részére ő teremtett megfelelő játékokat (Fröbel ajándék), amelyek főleg puha golyókból és más egyszerű geometriai testekből állanak. Fröbel a módszernek kissé túlzott titokzatos-sággal metafizikai magyarázatot adott, de ez nem von le semmit abból a nagy értékből, melyet játéka a nevelés terén jelentenek.

Hiszen mi az üzletekben többnyire saját izlésünknek megfelelő játékokat választunk, holott azoknak egyszerűnek kell lenniük, kinézésükben, színükben, mozgásukban egyszerűnek. A játék minden komplikált mechanizmustól mentes, könnyen tisztántartható, lehetőleg sima felületű, (hogy a gyermek meg ne sérülhessen) és egyszerű legyen. Ne engedjük kifejlődni gyermekünk lelkében a rombolás ösztönét.

A beszéd arcvonal. A néma kérdések korszaka kb. a gyermek második évének végéig tart. Akkor kezdődik az a kor, amikor a gyermek a tárgyak és a szó közötti összefüggést észreveszi és igyekszik, hogy a beszéd által közelebbi kapcsolatokat szerezzen hozzájuk. Ilyenkor mintha a gyermek teljesen annak szentelmé magát, hogy új szavakat, új fogalmakat szerezzen. Ez az

Ha Bucurestibe jön Szálljon meg a

GRAND HOTEL

„LAFAYETTE”-ben

Nyugateurpál kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztingvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet.

Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árákkal.

BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11.

Telefon: 3-34-10.

indítóoka sok kérdésének. Kérdéseit többnyire ebben a formában teszi fel: Mi ez? Vagyis: Mi néven nevezik ezt a tárgyat? És a válaszul nyert név teljesen kielégíti, mivel szaporítja tudását. Ebben a korban jut a gyermek tudására, hogy a felnőtt többet tud nála és megszokja azt, hogy kérdéseivel hozzá forduljon. Hiszen a nyelv az, amely összeköti az embereket és a beszélni kezdő gyermek ezáltal lép az emberi közösségbe. Szemében ekkor a felnőttek a legnagyobb autoritást képezik. „Az én apám a legnagyobb”, stb. és ehhez a felsőbbétséghez intézi minden kérdését.

A mondottakkal nem akarjuk állítani, hogy a szavak az elnevezések gyűjtésén kívül más nem érdekli a gyermeket. Dehogy! Ugyanaz a kutatási vágy, mely csecsemő korában abban nyilvánul, hogy megvizsgáljon minden, neki új jelenséget (mint a villa csengése például) most is megvan benne, csak ez most minden nehézség nélkül, a beszéd által leegyszerűsítve, gyorsabban történik. Ekkor már a nyelv „arcvonalán” mozog, van bizonyos módszere és ezért nem vehetjük észre rajta azt a szellemi megerőltetést, amelyet akkor láthatunk, amikor még nem tudott beszélni. Sőt, most néha ő maga jut különböző következtetésekre: „Minden nagynéni ajándékot hoz.” Vagy: „Minden apa haragszik.” De jaj annak a gyermeknek, akinek kérdéseit nem veszik figyelembe, akinek ezen ügyét, mely szemében oly komoly dolog, játéknak, szórakozásnak minősítjük. Elveszti bizalmát, felhagy a kérdéssel, zárkózik vagy felületessé válik. Jóakaratu tanácsom tehát: Szoktasuk önmagunkat a legnagyobb türelemre.

Héberből fordította:

Pollák Károlyné,
(Timisoara.)

A ciuji WIZO negyedik kulturdélutánja

A Wizo keddi kulturdélutánja valóban kiemelkedő kultúresemény volt. Weinberger Nándorné tartott rövid beszámolót a Wizo ez évi munkásságáról a töle megszokott közvetlenséggel. Ezután özv. Wertheimer Samuné üdvözölte dr. Marton Ernőt, aki a zsidó fajúságról tartott rendkívül érdekes és mindvégig lenyűgöző előadást. Tartalmánál fogva tudományos előadás volt, formája azonban biztosította a lankadatlan érdeklődést és feszült figyelmet, minden kifejtett gondolat számára. Marton Ernő mindenekelőtt azt a feltevést cáfolta meg, hogy csak az utóbbi időkben kezdtek politikai célokra felhasználni a fajelméletet. Beszélt a különböző fajokról és a különböző elméletekről és felfogásokról a fajokat illetően. Kifejtette, milyen mértékben befolyásolják a társadalmi, földrajzi és általában a materiális adottságok a fajok kifejlődését, majd döntő argumentálás alapján jelentette ki, hogy nincsenek tiszta fajok. Ezután a zsidóság faji összetételéről, illetőleg származásáról beszélt. Rámutatott arra, milyen népkveredésből alakult ki a zsidóság és kimutatta, mennyire hamisak és tévesek azok a felfogások, amelyek például a görbe orrt és a göndör fürtöket és a vörös haját zsidó tulajdonságnak állítják be. A fejjakat kér-

désével is foglalkozott s kimutatta, mennyire nem lehet fejalkat szerint osztályozni és minősíteni az embereket, miként a hajszin sem lehet emberi értékelés, vagy megítélés alapja. Egész előadás a hitlerista fajelmélet hamisításainak feltárása volt és pregnánsan mutatott rá ennek az elméletnek groteszk ferdeségeire is.

Az előadót lelkesen ünnepelte a hallgatóság. Wertheimer Samuné mondott köszönetet Marton Ernőnek. (S. J.-né)

WIZO-HIREK

A timisoarai „Hadassah” purimi gyermekbálja. Február 28-án délután rendezte meg a „Hadassah” leányegyesület nagyon jól sikerült purimi jelmezes gyermekbálját a Zsidó Kulturottionban. Színes képet nyújtott a jelmezes gyermekszereg, ötletesen ötletesebb kosztümökben jelentek meg az apró bálzók, akik a jelmez- és táncverseny lezajlása közepette a legjobb hangulatban szórakoztak a késő délutáni órákig.

Az oradeai Wizo purimbálja. Február 24-én az oradeai Wizo csoport fényesen sikerült purimbált rendezett az Ujságíró Klubban. A terem oly ötletesen volt felkészítve, hogy már a belépésnél eldöntötte a közönség jóhangulatát. A bált a nyitópárok táncra vezette be, névszerint: Epstein Zsófi—Dr. Nussbaum Endre, Gárdos Márta—Konweisz Gusztáv, Halmos Lenke—Vadász Pál, Jachzell Mici—Dr. Welwárt Imre, Kun Magda—Róna István, Kurtág Marika—Boross Bandi, Lampert Sári—Dr. Halmos György, Lederer Gabi—Dr. Fleischmann Pál, Paszternák Ilonka—Terkeita Béla, Sándor Éva—Weisz Sándor, Szégál Ibi—Bárdos Ferenc, Weisz Bözsi—Moskovits József. Pompás látványt nyújtott a tizenkét bájos szebbnél-szebb fiatal lány, akik a tavasz különböző virágait szimbolizálták. A szerencsekeréknél is sokan foglalatostkodtak, de még a sok kéz is kevésnek bizonyult a nagy érdeklődés és forgalom lebonyolítására. A legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott a mulatság, amelynek fárasztó előmunkálatait Dr. Markovits Ignác, Epstein Samuné, Farkas Jenőné, Dr. Gellért Miksáné és Heller Józsefné vezetésével Balázs Árpádné, Beer Ferencné, Czitter Jenőné, Faragó Miksáné, Gálósi Ferencné, Grünbaum Sándorné, Dr. Halmi Istvánné, Huszár Istvánné, Huszár Lászlóné, Jachzell Joachimmé, Dr. Kepes Miklósné, London Lajosné, Lóbl Ernőné, Mandel Ferencné, Dr. Markovits Józsefné, Dr. Molnár Vilmosné, Nussbaum Sámuelné, Dr. Pollatsek Pálné, Porgesz Pálné, Rosenberg Mancsi, Schiller Sándorné, Székely Ignác, Szenes Antalné, Teller Jakabné, Dr. Timár Miksáné, Dr. Vértess Sándorné és Dr. Weiner Andorné végezték. A rendezőgárda élén Dr. Náday István és Vadász Pál álltak. A terem díszítése Farkas Jenőné érdeme. A bál minden ediginél szebb anyagi és erkölcsi sikert eredményezett.

A halhatatlan narancs

Írta: ZALMAN SCHNEUR

A schklowai szatócsné odaszólt urának:
— Menj már, szívem, bontsd fel a narancsokat.

Eli, a fűszerkereskedő, felesége minden gunyolódása ellenére is tapasztalt lánysító. Közel két óra hosszat tart a munka! Vésővel, kalapáccsal fog neki a lánának, óvatosan dolgozik, mint egy aranyműves a drága ékszeren. Az asszony egész idő alatt mellette áll s tanácsokat ad. Végre megvan. A láda kinyílt, két papirosok közül poszsgás narancsok viritanak elő és ünnepi illatot árasztanak.

Nemsokára kis kirakatból néznek kíváncsian a narancsok a piszkos piacra, a szürke egre, az árokban levő hősömökra, a meleg bárnybundákba burkolózó fehérorsz parasztozokra. Minden olyan idegen, északi és hideg. A narancsok ünnepi illatukkal, égő színükkel olyan gazdagoknak látszanak ebben a szegényes környezetben, mint királyi öltöny egy koldustanyán.

Elsőnek Feige mama jön. Gyapjukendő a fején s kosár a kezében. Észrevette a frissen kipakolt árut; purimi ajándékot akar vásárolni. És itt kezdődik a narancs halhatatlansága!

Szegényes és nyomott a litvániai élet. A természet kincseit, ha nagyritkán idetevédnek, csak lassan élvezik, megmondóitan, mind az öt érzékkel. A szép déligyümölcs egyetlen cseppje sem szabad elvesszen. Ha binós lélek is volna a narancs, akkor is megváltást találna Feige mama kezében.

II.

— Nyolc kopekért sem adja? Na akkor jónapot!

A boltosné, bár jól tudja, hogy Feige mama csak nála kaphat narancsot, mégis visszahuzza őt az ajtóból:

— Bár minden zsidónak olyan jó purimja lenne, mint amilyen jó az én portékám! Csak azért, hogy jól kezdjük az üzletet...

— Eppen csak azért, hogy megkezdjük — ismételte Eli, a boltos.

Szó ide, szó oda — egy kopekkel több vagy kevesebb: Feige mama kiválasztotta a legszébb s a legsúlyosabb narancsot s beleteszi a kosárba, tojás, hagyma, finom purimi dolgok és egyszerű zöldség közé. Alighogy hazaérkezik, körülöföggék a gyermekek, kezdve a tizenegy éves talmudistától le az ábcésig. Ünnepe előtt hazaengedték őket a chéderből és alaposan átkutatják anyjuk kosarát.

— Anya, mit hoztál? Mit hoztál nekünk? Feige mama elhárítja a támadást. Az egyiknek a körmére üt az ünnepe tisztelőre, a másikat félreléki, a harmadikat fülénél fogva távolítja el:

— Jaj nekem, úgy jönnek rám, mint a sáskák!

Mégis megmutatja nekik, amit vásárolt.

— Na, nézzétek, narancsok!

A litvániai kisváros „finom dolgai” közül kivirít a bőségnek, a gazdagságnak köve, a narancs. A gyermekek elnémulnak a csodálkozástól. A legutóbbi purim óta még emlékekben él a gyümölcs illata. Most újból előtűnik van szép gömbölyű. Milyen gömbölyű! Egy egész évnek kell eltelnie, míg újból ilyet látnak. Finoman fogják meg ujjakkal, tele tudóval szívják be illatát s nem telnek be a csodálkozással:

— Ó milyen szép! — szólal meg végül a legfiatalabb. — Milyen szaga van!

— Ez Erec Jiszraelben terem! — mondja a talmudista komolyan és büszkén.

Feige mama a szekrénybe zárja a narancsot. De a gyermekek fantáziájában tovább él a kerek, aromás, lángoló gyümölcs, mint valami édes álom. Gazdagon és pompásan áll a kemény, zöld almák és savanyu ugorak között, melyeket egész télen át nézhetnek.

Végre, a purimi asztalon, tündököl a narancs tortából, gyümölcsökből, fűgéből és bonbonokból épített hegynek ormán. Ugy csillog, mint egy piros korall a tarka mozaikban.

Feige mama az egészet letakarja egy fehér kendővel és átadja a schlachmonezküldöncnek. A narancs még utolsó pillantást vet le a csucsról, mintha azt mondaná: „Itt vagyok, ragyogok! Gut Jomtov, gyerekek!” Ezek szívszorongató aggodalommal követik útját. Sokat kell még szegénynek vándorolnia, amíg újból visszahozzák.

Es valóban! Az egyik tanti citromot küld vissza helyette ajándék gyanánt s tovább küldi a narancsot egy másik rokonnak. Ott a citrommal találkozik a narancs, melyet Feige mama küldött és helyet cserél vele. Így kerül vissza a narancs Feige mamához.

Felemlik a kendőt és ott ragyog a narancs régi helyén, mint egy király a hadsereg élén; uralkodója, parancsnoka a tézstáknak, bonbonoknak és minden más gyü-

mölcsnek. A purimi hideg, mint harmat csillog rajta. Ő mosolyog — bár kissé fájdalmasan, mintha fáradt és megfázott volna ezen az uton, az idegen, havas, sötét éjszakában:

— Így gyerekek, itt vagyok megint! Csak ne féljétek!

III.

Purim elmúlt. A narancs érintetlenül áll a szekrényben s jól érzi magát. Ha szombati látogatás tisztelőre gyümölcsöt tesznek az asztalra, újból ott trónol, mint egy elátkozott herceg a piros almák és héjas diók között. A látogató jól megnézegeti, szakértő arccal érdeklődik az ára iránt és — tiszteletteljesen visszateszi. Egymásután tünik el az alma és a dió; a narancs egyik vendég kezéből a másikéba siklik és sértetlenül kerül vissza a helyére. A schlowai vendégek — Isten ments — nem falánk természetűek, tudják, mi a tisztesség!

„Adar hónapjával sok öröm jön a házba” — tartja a közmondás. Tíz nappal purim után eljegyzés van Feige mamáknál. A legidősebb lányát jegyzi el egy tekintélyes fiatalember. Újból ott tündököl a narancs az asztalon, a függőlámpa alatt, mintha öt ünnepléne. Igaz, hogy már kissé ráncos az arca, mint öreg generálisé, de még mindig fejedelmi a ragyogása. Megszépieti és disziti az asztalt a maga exotikus pompájával.

A gyermekek, csak úgy né, említették már apjuknak és anyjuknak: itt az ideje már, hogy végre megköszönljék és áldást mondjanak rá, — igazán csak azért, hogy az áldást elmondhassák! Feige mama rájuk fordul:

— Pizok, szemtelen kölykök! Ha majd arra kerül a sor, külön követet fogok értektek küldeni. Mi nem fogjuk egyedül megenni, ne féljétek!

De az eljegyzés! A gyermekek izgultak. A vőlegénynek még eszébe juthat, hogy megköszönlje a narancsot. Ki tudja, mire van étvágya egy vőlegénynek. Anya ugyanis neki adja mindig a legfinomabb falatokat. A vőlegény azonban bucsületes schklowai. Ő tudja: a narancsokat nem azért teremtették, hogy eljegyzésen megegyék. A narancsok azért vannak, hogy az asztalt diszítsék. És ezért... egyideig a kezében tartja a narancsot s a nyál összegyűlt a szájában. A gyermekek szíve erősen dobog. De a vőlegény visszateszi a helyére a narancsot. A gyermekek fellelegzenek. Narancs öfelsége ezuttal is sérthetetlen maradt.

Végre eljött a várva várt péntek este. A narancs már nem olyan kerek, mint azelőtt s nem is olyan friss. Elhervadt az ifjúsága, de nem számít! A narancs az narancs marad. A vacsora után emelkedik a hangulat. Bár nem jött követ, a gyermekek mégis tudják: most fog megtörténni! De úgy tesznek, mintha semmiről sem tudnának. Mintha narancs sem létezne a világon.

Feige mama Uri bácsihoz fordul s ki-mondja a nagy szót:

— Uri, adjátok oda a gyermekeknek a narancsot. Meddig heverjen még ott?

Uri bácsi tapasztalt narancshámozó, legálabb féltucat narancsot evett meg már életében, ha nem többet — az asztalhoz húzódi, szertartászerűen kinyitja zsebkésének (valódi „Sawjalow” márká) nagyobbik pengéjét — és hozzálát a műtethez. A gyermekek félkörben állva féltő tisztelettel nézik, mint egy rejtélyes bírvászt, noha alig várják, hogy láthassák a narancs belsejét. Nő meg azt is, hogy megköszönljék! Elvégre mégis csak emberek vagyunk! De Uri bácsinak van ideje. Nyugodtan s óvatosan

egyenes vonalakat vág egyik pólustól a másikig. Először négyet, majd nyolcat (azt mondják, mester ebben) s aztán megkezdí hámozni a gyümölcsöt.

Mindenki figyeli, hogyan pattan a husos, ruganyos héj. Lassan válnak le a szép piros darabok, mindegyik hajszálra egyforma. A narancs helyenként meg is van vágva s a héj husos darabkákat is kiszakított a gyümölcsből. Uri bácsi azt mondja: „Psszt!”... mintha fájna neki. Zsebkésével közeléps s megoperálja a sérült helyet. A narancs kihámozódik burkából s Uri bácsi művészi-sen egyenlő félholdakra osztja.

— Gyerekek — mondja Uri bácsi eljegyzett leánya s egy nagy poharat tesz az asztalra —, ne felejtétek el a magokat ide beledobni. Én vízben meglágyítom s majd elültetem őket.

Testvéreinek mondja ezeket, de az apját is érti.

A kicsik megígérik, hogy támogatni fogják nővérüket nagyjövőjü menyasszonyi vállalkozásában. De szemük a tányéron levő rózsaszínű félholdakon csüg.

Az első áldást maga Uri bácsi mondja el. Megrágyja s élvezettel fogyasztja el a falatot. Behunyja az egyik szemét, a másikat jól kinyitja s fejét rázza:

„Csip!” Gyerekek, jertek ide!

Elöl a legidősebb. Ez már az ő privilégiuma: ha van valami jó, ő az első apa után. Hangosan mondja el az áldást, félholdját szájába dugja és nyel egyet.

— Lassan! — inti Uri bácsi. — Senki sem veszi el tőled!

— És hol vannak a magvak? — kérdi a menyasszony s eléje tolja a poharat.

— Igen, hol vannak a magvak? — kérdi Uri bácsi is a kicsitől.

Ez fülig elvörösödik:

— Lenyeltem!

— Lenyelted?

— I-igen...

Könyvek szöknek a szeméibe. Körülnéz — mindenki hallgat.

Vége! Ezen már maga az apa sem segíthet. Mától kezdve egy új nevet kapott: „Magocska.”

Aztán a többiek kerülnek sorra, letről felfelé, legutolsó a talmudista. Átveszi a részét, egy ideig játszik vele s leharap belőle egy darabot. Izlik. Édes üzenet Erec Jiszraelből, amelyről gyakran álmodozott a chederben. Narancsok csak Erec Jiszraelben teremnek.

— Áldás nélkül! —

Uri bácsi keresztül döfi szuros tekintetével.

— „Áldassék a...” — dadogja megrettenve. A narancs megakad a torkán. Jaj, a megzavart errec-jiszrael üdvözlét!

De Uri bácsinak ez nem elég:

— Nem! A kis öccsétől kellene megtanulnia hogyan mondanak egy áldást. A kemencőt fogja még nála takarítani, igen és...

De hirtelen eszébe jut:

— Feige, hol vagy? — különben isten tudja mikor fejezte volna be.

BOGARAK, tücskök, polóskák, sváb bogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók

EXTRA-KATOL

Japán rovarpor által.
Engros:
N. H. Guthaza
București I.
Str. Șelari 7

— Ez is valami! — Feige mama elveszi részét és oda van: — Hej, hej, mennyi szép dolog van a világon! — S egy hosszu beszélgetés kezdődik a narancsokról.

Feige mama azt mondja, ha gazdag volna, féltucat narancsot enne meg naponta. Darabja nyolc és fél kopek. Uri bácsi tovább lendül. Hisz ő volt már a Novgorodi vásárón is! Szemei mosolyognak: Nem, ő egyszerre három narancsot kinyomná a levét s azt inná! Ez lenne aztán valami!

Feige és a gyerekek megcsodálják hatalmas fantáziáját s nagy pohár narancslevet képzelnek maguk elé, habosan s benne egy maggal! — Egy pillanatig mindenki némán ül s a magvakat nézik, melyeket a menyasszony elővigyázatosan maga elé gyűjtött. Egy pohár vízbe teszi és számolja: egy, kető, három, négy... összesen kilenc! Egy hét mulva cserébe tölteni őket; az esküvő után majd az ő lakásán, ablakba teszi, hogy védve csirázzanak.

Azt hiszitek ezzel vége van? Hol marad hát a narancs héjja?!

IV.

Az egyik gyerek felfedezi, hogy ha a narancshéjját összezörítjük, vékony sugárban illatos nedv spriccel elő, amely nagyon csipi a másik szemét. Azonban mielőtt még alkalmazhatná találmányát, alapos títést kap a kezére s a narancshéjdarabok eltűnnek Feige mama kötényében.

— Semmi sem rossz ezeknek a kölyköknek! Mintha csak krumplicéj volna. Ha több volna, befőtten csinálhatnék belőle. Igen, befőtten!

Üres beszéd! Amíg anyai narancshéjja lesz, megjön a Messiás.

Ejszakára a kemencére teszik a héjjat száradni. A tegnap még aranyvörös, nedves darabok, ma már ráncosak, megbarultak s kemények, mint a vén pergament-maradékok. Feige mama összevágja, darabokra töri, egy üvegbe teszi, rá pálinkát tölt, egy kis porcukrot bele s elteszi érni. A pálinkában a száraz darabok újból felélednek, vissza nyerik régi színüket. MegKostolják: tiszta narancspálinka. Rokonok jönnek, áldást mondanak rá, kostolgtatják s egyhangulag megállapítják, hogy ez nagyon jót tesz a gyomornak. És a nénik kérdegetik Feige mamát, hogyan csinálja ezt.

— Na látod! — mondja Smil bácsi Malkának, a feleségének. — Nálad minden kárba vész. Neked is volt egy narancsod purimra! Hol van a héjja? Nincs! Kidobtatok!

Uri bácsi félbeszakítja:

— Hadd, Smiel, inkább igyunk még egyet!

Es szemével odamosolyog Feige felé.

Az üveget rongyba csavart dugóval begugaszolják. Nehogy elpárologjon! Aztán dugóból beteszik a keredence, ahol egyedül áll, mint egy fehér-főkötös, vallásos zsidó-asszony.

Peszachkor minden „kovászt” Alexejkának, a kócos vízhozónak adnak el. A narancspálinkás üveget is. Egy teljes hétig idegen kézben marad s alig várják, hogy újból kiváltsák és megint áldást mondjanak rá az öreg, szakállas zsidók és parókás asszonyok és Feige mama csodás művészetéről beszéljenek.

A Peszach is elmúlt, de még mindig van a pálinkából, s ha kifogy még utána tölte, nek, amíg a narancshéj teljesen össze nem szárad. Ekkor Uri bácsi — éppen szombat volt — szájával lefelé tartva az üveget, tenyerével ráüt néhányszor az üveg másik felére s a narancshéj utolsó maradványai egy tányérba hullanak.

Mindenki kap belőle. Egy kicsit csipi ugyan az ember nyelvének hegyét, de különben — mindnyájan így mondják — pont olyan az íze, mint a purimi narancsok.

— Azt hiszitek ezzel vége van? Hát a magok!

A magvakat a fiatal asszony új otthonába vitte, virágoséba ültette őket. Majd mikor kishajtások bujtak ki a földből, az ablak védő üvege mögé helyezte el, hogy megóvja őket a hideg szelektől.

Most, amikor a nap már barátságosabb, felemelik fejcsécsüket s ősi hazájukból hozott zöld mosolyokkal köszöntik ifjú asszonyukat, aki minden reggel ápolja, öntözi őket... — Es isten tudja, mi minden válhatik még belőlük...

ÉRTESÍTÉS

Nacionala Altalános Biztosító Társaság, Bucuresti — Alapított: 1882
ALAPTOKE: 25.000.000.— Lei. TARTALÉKOK: 215.342.226.— Lei.

T. feleink tudomására hozza, hogy a társaságnál kötött sorsolásoknak 1937 február hó 27-én a fővárosi rendőrfőnökség és kereskedelmi minisztérium kiküldöttjeinek jelenlétében történt sorsolások alkalmával a következő kötvények huzattak ki:

6315 sz. Ulrich Katalin Timisoara — — — — — Lei 10.000.—

81298 sz. Dr Emil Hurmuzache Iasi — — — — — Lei 20.000.—

74179 sz. Ioan F. Buricescu professor Bucuresti Lei 30.000.—

Az eddigi sorsolások eredménye — — — — — Lei 3.050.000.—

Felvilágosítást adnak: a társaság transilvaniai kerületi irodája Cluj (Str. Regina Maria 6), valamint a minden városban székelő képviselő.

Régi kötvényekhez utólagosan is megszerezhető a sorsolási jogosultság a biztosított összeg határáig, 1000 lejenként 3 lej 70 bani évi pótdíj ellenében.

A cég bejegyezett az iflovi törvényesítés-
nél 7/1888. sz. alatt. Alapítási okirat közzé-
tételt Mon. Of. 245/1882, valamint a módó-
sítások a Mon. Of. 44/1888, 15/1890, 12/1906,
11/1907, 106/1919, 41/1921 és 118/1924. szá-
mában.

FĂURITORUL DE MILIONARI

este și rămâne tot

CLUJ
PIAȚA UNIREI 7
Provincie mandat (cc) postal
sau ramburs - 1/200 - 1/400 - 1/800

GHEORGHE STĂNOIU
care a îmbogățit o lume întregă

CLUJ
PIAȚA UNIREI 7

Cluji fiók: Piața Unirii 7.

A KAMARA AZ IZGALOM NAPJAIBAN

Goga és a vaidista Rotta felszólalásai a rendcsinálás ellen

Bucuresti, március 6. (Az Uj Kelet tud.) Megirtuk, hogy Traian Bratu transzilvániai származású. Rasinari községben született, ugyanott, ahol Goga Octavian.

Ami azonban nem akadályozta meg az egykori költő-minisztert, hogy ne keljen a támadók védelmére. Goga ezuttal diplomatikus volt. Leszögezte, hogy bár Bratu multja nem egészen tündöklő (a nemzeti parasztpárti kormány idején volt szenátusi elnök), a gyilkosságot mégis elítéli. És miután ezt a nagylelkű kijelentést megtette, megállapította, hogy a merényletek szellemét éppen az a párt szítja, amelynek Bratu is tagja. Az országban olyan az atmoszféra, mely végzetesen termeli ki a iasihoz hasonló kirobbanásokat. Nem a támadók megbüntetésére, hanem a támadás indítóokainak megszüntetésére van szükség. És az indítóok az a tény, hogy „mi románok nem vagyunk urai saját országunknak“.

Negura szövetségi miniszter: De hiszen Bratu román...

Mos Codreanu, az öreg basarabiai néptribün:

— Vajjon a maga barátja, Wurmbrand, akit, mint belügyminiszter, szenátornak választott meg Sorocaban s megbuktatta Pan Halippát, ez a Wurmbrand ősróman volt?

Radu többségi: Goga, Goga, térj vissza a költészethez.

Nagy derűség. Goga dul-ful a méregtől. Az utóbbi időben megszokta, hogy tiszteletteljesen hallgassák meg szavait, zsidóságát és a középpártok elleni kirohanását.

Szegény Bratu áldozatára volt szükség, hogy a kamara és a kormány ne tekintsen különösebb respektussal az olyan politikusok felé, akik egyebet sem csinálnak, mint vérbő frázisokat puffogatnak el, az idegenektől elnyomított országról...

Sassu igazságügyminiszter Rotta vaidista képviselő néhány nappal ezelőtt elhangzott interpellációjára válaszol. Rotta kifogásolta, hogy letartóztatták azokat a diákokat, akik a liberális diákvezéreket megtámadták. Rotta szerint ezeket joggal büntették meg, mert nem követték a „nacionalizmus nagy utját“ és a kommunizmusról álmodoztak.

Sassu nem volt tréfás hangulatban.

— Rotta képviselő szégyelheti magát — mondotta el a miniszteri padból szokatlannul hangzó választát a miniszter — mert ezzel a bűnösöket tovább bujtogatja. Hogy miért tartóztattuk le a merényelőket? Csapdába ejtették kollégáikat és megfenyegették őket, mert nem akartak az erőszak és terror eszközeivel dolgozó bandákkal szövetségre lépni. Törvényt ültek, ítéleztek

és mint az inkvizitorok végrehajtották ítéletüket! Ez nem hazafiság, hanem hulligánizmus, melyet minden hazafinak el kell ítélnie.

Rotta válaszolni akar. A többség azonban hangos „Le vele!“ kiáltásokkal nem hagyta szóhoz jutni.

— Mi is elítéljük a terrorizmust — szövelt meg végül.

— Késő! Tegnap még uszítottak. Valaki emlékezteti Rottát, hogy 1933-

ban még lupista képviselő volt. Akkor a szocialista és kommunista szavazatok segítségével kapott mandátumot. Most meg tulzó hazafi.

— Szégyelje magát! — kiáltják kórusban a többségek.

Iorga mondja:

— Kapcsolataim az egyetemmel hamarosan megszűnnek. Nem valószínű, hogy visszatértek a katedrához, amelyet undor-

ral hagytam el, látva ezt a teljes anarchiát...

Másnap Goga a kormány intézkedéseit kifogásolta.

— Az ország forr — mondotta.

Iamandi: Csak ön és hívei, meg a honszörűek forranganak, az ország többsége nyugalmat akar.

Ha az ember így Gogát látja, eszébe ötlik, hogy mennyit felejtett el ez a nagytehetségű ember mindenből, amit a multban tett. A kisebbségekkel való barátságát, mi niszterségét, a ciuceai paktumot és sok egyebet.

Most még egyetemi tanár is lett belőle. Iorga professzornak igaza volt, amikor elkialtotta magát:

— Le az iskolával! (h. e.)

Jön! A szezon legnagyobb drámája!

Az apák bűnei (Az elsodort ember)

A Royal slágermozgóban!

Álhirek a magyar párt elnökének lemondásáról

BUCURESTI, március 6. A Tempo tudni véli, hogy Bethlen György gróf, a romániai magyar párt elnöke lemondott tisztségéről. A pártot ideiglenesen hármastárs bizottság fogja vezetni Gyárfás Elemér szenátor irányításával.

A fenti hírt illetékes magyarpárti körökben kategorikusan cáfolják és kijelentik, hogy a bucaresti lap jelentése nélkülöz minden alapot.

Cáfolják a Csang-Kaj-Sek és Csang-Hszü-Liang kínai marsallok meggyilkolásáról szóló híreket

TOKIO, március 6. (Rador.) Azt a hírt, hogy a nankingi kormány és a kínai kommunisták között megegyezés jött volna létre, japán katonai körök úgy magyarázzák, hogy a kommunista internacionale utasította a kínai kommunistákat a megegyezésre, ami által japánellenes kínai-szovjet szövetséget igyekeznek létrehozni.

TOKIO, március 6. (Rador.) Megnemesített pekíngi híradás szerint Csang-Hszü-Liang marsallt Feng-Hyenben meggyilkolták.

SANGHAI, március 6. (Rador.) Cáfoljuk azokat a híreket, amelyek Csang-Kaj-Sek és Csang-Hszü-Liang marsallok meggyilkolásáról szólnak. Csang-Kaj-Sek Nankingban, Csang-Hszü-Liang pedig Feng-Huában tartózkodik.

Zsidó-gyűlöletből lett hazaáruló

Speck káplár esete a zürichi hadbírótság előtt

Zürich, március 6. Joseph Speck, a 28-as svájci gyalogezred káplárja hazaárulás vádjával került a zürichi hadbírótság elé. Speck tagja volt a „nemzeti front“-nak és egy siffirozott katonai táblázatot, amelyet rábíztak, kiszolgáltattak a nemzeti szocialista párt zürichi tagozatának. A hadbírótság előtt

tett vallomásában többek között azt mondotta, hogy a „Stürmer“ és a „Schwartzte Korp“ cikkeiből azt az impressziót nyerte, hogy Németországnak fontos küldetést kell teljesítenie a zsidók ellen folytatott harcban. Az „Arulók“ című UFA-film is arra indította, hogy Németországot szolgálja, mert gyűlöli a zsidókat.

Az ügyész vádbeszédében többek között kijelentette, hogy zsidó polgár sohasem állott még hazaárulás vádjával hadbírótság előtt.

A hadbírótság másfél évre ítélte Specket, akit kizártak a hadseregből és polgári jogait is felfüggesztették öt évre.

Négy katonát darabokra tépett a municiókcs ládák robbanása

Bucuresti, március 6. A Dimineata jelentése szerint súlyos szerencsétlenség történt Bacauban. Fântânele-Bacau államban hét municióval telt vagon kiürítésén dolgozott egy osztag katona, mikor eddig még ismeretlen okokból az egyik lövedékkel telt láda felrobbant. A robbanás ereje négy katonát darabokra tépett, kettőt megsebesített. Egy vasuti kocsi teljesen összetört.

A legutóbbi zavargások miatt kicserélik a bacau prefektust

Bucuresti, március 6. A bacau incidens ügyében Leonida Dumitrescu megyefőnök kihallgatáson volt Cancioev pénzügyminiszternél, aki az ottani liberális tagozat elnöke. Dumitrescu közölte, hogy lemond prefektusi tisztségéről. Utóda Cristoreanu lesz, aki jelenleg a Banca Nationala kormánybiztosa. Az Adeverul tudni véli, hogy a prefektus után rövidesen leváltják a rendőrprefektust, a csendőrprefektust és a többi tisztviselőket is, akik gyengeségről, vagy rosszakaratról tettek tanúságot a zavargások alatt.

Figyelem! Hozzáértők!

Teljesen verseny nélkül áll ujszerű finomságánál és feltétlen 5 évi megbízhatóságánál fogva az új „PRIMEROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSIMA“ és az új „LUXUS SILKEN FINEST“. Győződjön meg róla ön is.

London Dezső elsőrendű uriszabósága

készíti az eredeti angol modell szerinti legegységesebb ruhákat úgy saját, mint hozott anyagból. CLUJ, Str. Regina Maria 44.

Weisz Kálmán és Jenő

szabócég 15 éven át volt munkavezetője.

SPORT

Március 21-én Predealon tartja ülését a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága

A satumarei Barkochba labdarugócsapata a bucaresti Makkabival résztvesz a chisinaui Makkabi jubileumi tornáján

Cluj, március 6. (Az Uj Kelet tud.) A chisinaui Makkabi huszéves jubileumával kapcsolatosan — mint azt annak idején megírtuk — a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottságát Chisinauba március 7-re ülésre hívták össze. Tekintettel azonban a földrajzi távolságra, az egyes tartományok végrehajtóbizottsági tagjai az ülés megtartása ellen foglaltak állást, illetve azt kérték, hogy az ülés központjában fekvésű városban legyen. Ezen vélemények alapján az országos elnökség elhatározta, hogy az exekutive ülése március 21-én Predealon lesz.

Ami a chisinaui Makkabi jubileumi ünnepeit illeti, az természetesen nem szenved halasztást és azon a Romániai Szövetséget Weinberg-Verea elnök, valamint a végrehajtóbizottság több tagja fogja képviselni.

A satumarei Barkochba és bucaresti Makkabi jubileumi tornán

Chisinau, március 6. (Az Uj Kelet tud.) A hisinaui Makkabi huszéves jubileuma alkalmából több sportágban jubileumi tornát rendez. Futballban igen gazdag programot dolgozott ki az elnökség, amelyre a bucaresti Makkabi és a satumarei Barkochba nyertek meghívást.

Satumarei jelentés szerint a Barkochba futballcsapata szorgalmasan készült a chisinaui zsidó futballtornára.

Unirea Tricolor-Viktoria

Az UEC a CAC együttesével játszik C) Liga mérkőzést

Cluj, március 6. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a tavaszi szezon második fordulóján a Victoria csapata ma a bucaresti Unirea Tricolorral játszik. A Victoria csapata kitűnően kezdte a tavaszi szezont: az elmúlt héten Oradean győzte le a CAO csapatát. Nem kétséges tehát, hogy a cluji együttes ezúttal is győztesként hagyja el a pályát. Annál is inkább, mert az Unirea Tricolor, amely bár keménykötésű, szép futballt játszó együttes, pillanatnyi krízisen megy át. A csapat vezetése körül vannak bajok és az érthetően kihatással lehet az együttes teljesítőképességére. Ez azonban korántsem jelentheti azt, hogy a mérkőzés eredményét előre el lehet a cluji csapat javára könyvelni. Az Unirea Tricolort csak komoly, minden erőt igénybevevő játékkal lehet legyőzni, mert az Unirea Tricolor mindent elkövet, hogy a mai krízises pozíciójából elkerüljön. A mérkőzés, amely délután 1/4 órakor kezdődik, jó sportot ígér.

A mai cluji részletes program egyébként a következők:

Nagypálya: Dél előtt 9-kor Avram Iancu-Napoca ifjúsági bajnoki, 11-kor UEC-CAC C) ligamérkőzés, délután 1-kor Victoria B-Napoca barátságos, délután 1/4-kor Unirea Tricolor Bucuresti-Victoria A) ligamérkőzés.

Kispálya: Dél előtt 9-kor Victoria-CAC ifj. barátságos, 11-kor Unirea-U ifj. bajnoki, délután 1-kor Haggibbor-Echo ifj. bajnoki.

A BÉCSI HAKOAH ROMANIÁBAN? A bécsi Hakoah labdarugócsapata május 20 és 12-én Istambulban játszik. Szó van róla, hogy husvétkor a bécsi zsidó csapat Románia valamelyik városának vendége legyen a husvétli ünnepekre.

Megkezdte működését a satumarei Barkochba tornaszakosztálya. Tudósítónk jelentette: Hosszas előkészületek és nehézségek leküzdése után a Barkochba tornaszakosztálya megkezdte működését. A tornaszakosztály egyelőre a Zsidó Nőegylet nagytermében fejti ki működését, amely nagyterem dusan fel van szerelve a szükséges tornaszerekkel. A tornaszakosztályt Rosenwasser, az aradi Hakoah tornásza vezeti, akinek kezei alatt igen nagy számban edződik Satumare zsidó ifjúsága. A Barkochba tornaszakosztálya alig kezdte meg működését, máris tornaiünnepély megtartását határozta el, amelynek programja már kidolgozást nyert és a gyakorlatok tanulását megkezdte. A tornaszakosztály háromszor hetenként működik: 6-tól 7-ig gyermekek, 7-től 10-ig az ifjúság és felnőttek részére.

SZÍNHÁZ-FILM

Március 10 szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap és a következő napokon:

Meseáruház

Szilágyi László és Eisemann Mihály grandiózus revü-operettje, az utóbbi évek legfényesebb kiállítású, legnagyobb szabású revü-ujdonsága

forgószinpadon

3 részben, 10 képben, 24 tánc-attrakcióval.

1. kép: Repülőgépek indulása és érkezése a Le Bourget-i repülőtéren.
2. kép: A Meseáruház palotája előtt.
3. kép: A Meseáruház személyzeti osztálya.
4. kép: A Meseáruház játékosztálya.
5. kép: A Meseáruház sportosztálya.
6. kép: A Meseáruház selyemosztálya.
7. kép: Párizsi panoráma.
8. kép: A Meseáruház igazgatói irodája előtt.
9. kép: Weekend a Dunaparton.
10. kép: Szerenád.
11. kép: Tango D'amour.
12. kép: A vezérigazgató párizsi irodája.

SZEREPLŐK:

Kovács Mici	Solymosán Magda
Lehmann Éva	Sándor Stefi
Hilda	Stefanidesz III
Rudi	Jenei János
Vili	Fülöp Sándor
Zacsek	Wojtitzky Elvira
Holländer	Csóka József
Komlós Arthur	Forgács Sándor
Dumont	Deésy Jenő
La Mochett	Csengeri Aladár
Cadillac	Borbáth Zoltán
Ringer	Csengeri Lajos
Várnai	Kozma Gyula
Kropacsek	Németh József
Laci	Bögi László
Repülőbizt	Kulcsár László

Rendező: Gróf László. Vezényel: Schreiber Alajos.
A Tango D'amour kép zenéjét szerezte: Gróf Miklós
A szerenádát énekli: Gari Gyula
Az összes táncokat betanította: Tebán János

Táncbetéteket táncolnak: Topán Lulu, Báza Éva, Lukász Ella (az 5 éves csodatáncosnő) és Tebán János.

A díszleteket Rajnai Sándor tervei alapján festette Kudelász Károly.

Balsam TABAINI

Gyógyít Reumát, Köszvény, Csuzt, Fertőtlenítő sebhegesztő Gyógyszertárakban és drogériákban. Lerakat: BURURESTI I. Calea Victoriei 1.

VASARNAP DELUTANI ELŐADÁSOK

Ma, vasárnap délután 3 órakor a szezon legnagyobb sikert aratott operettjének, a híres Csárdásnak lesz a várva várt első olcsó helyáras előadása. Ez lesz különben a páratlan sikert aratott 36. előadása. Délután 6 órakor Kós Károly mély és komoly sikert aratott drámájának, a Budai Nagy Antalnak lesz a negyedik előadása. Hétfőn este is a Budai Nagy Antal van a műsoron.

Ma, vasárnap este a Jöjjön eljelen kerül színpadra.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Az év legnagyobb operettsikerének első olcsó helyáras előadása.)
d. u. 6: Budai Nagy Antal. (Negyedszer, rendes helyárral.)
este 9: Jöjjön eljelen! (Negyedszer.)
Hétfő fél 9: Budai Nagy Antal (Kós Károly nagyszerű drámája ötödször.)
Kedd: Román előadás.
Szerda fél 9: Meseáruház. (Szilágyi és Eisemann grandiózus operett-revüje, az utóbbi évek legfényesebb kiállítású, legnagyobb szabású revü-ujdonsága, forgószinpadon, 3 részben, 10 képben, 24 tánc-attrakcióval. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Stefanidesz III, Wojtitzky Elvira, Báza Éva, Topán Lulu, Lukász Bella, Jenei János, Fülöp Sándor, Csóka József, Forgács Sándor, Tebán János. Vezényel: Schreiber Alajos. Premerbilet 23. sz.)
Csütörtök fél 9: Meseáruház. (Rendes bérlet)
Szombat d. u. 3: Budai Nagy Antal. (Ifjúsági előadás, kizárólag az iskolák részére. Erre az előadásra a pénztár nem ad ki jegyet.)
d. u. 6: Balfic tanár ur. (Olcsó helyárral.)
este 9: Meseáruház.
Vasárnap d. u. 3: Meseáruház. (Rendes helyárral.)
d. u. 6 és 9: Az Alhambra román revütársulat előadása.
Hétfőn és a következő napokon: Meseáruház.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap utólag két remek film egy helyért. I. Az ördög bábuja. Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan rendkívül izgalmas kalandfilmje. II. Lequipage (A repülőbizt). Annabella és Jean Pierre Aumont világsikerű filmje. Magyar feliratokkal.
Dél előtt 11.20 órakor olcsó matiné 7 és 12 lejes helyárral: 80 nap alatt a világ körül. Douglas Fairbanks lebilincselő filmkülönlegessége.
Hétfőtől: Maurice Chevalier hangulatos slágerujdonsága: A halhatatlan csavargó.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Román és magyar feliratokkal. I. Macska és az egér. Jeanette MacDonald, Ramón Novarro. II. Edgar Allan Poe rendkívül izgalmas regénye film. Csak erős idegzetűeknek. A köfal rejtélye. Helyáras: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.
Hétfőtől: Világvárosi műsor román és magyar feliratokkal: I. 4 1/2 muskátés. Vigjáték. Verebes Ernő, Huszár Pufi, Szóke Szakáll, Halmay Tibor, Felix Bressart, Klara Karry. II. Asszony sorsa a férfi. Kalandfilm. George Brent, Betty Davis. Helyáras: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Jugoszlávia is fegyverkezik.

Belgrádból jelentik: A kamarában Marics tábornok hadügyminiszter ismertette tárcája költségvetési tervezetét, amely 2459 millió dinárt fog kitenni. Rámutatott arra, hogy a jelen pillanatban, amikor az összes államok fegyverkeznek, Jugoszláviának fel kell készülnie.

TURNÉUL FORMIDABILULUI ANSAMBLU DE OPERETE "SIEGLER" IN FRUNTE CU MAREA ARTISTA SEVILLA PASTOR

SI RENUMITA PRIMADONA ERNA SIEGLER

REPERTORIUL

A SIEGLER-féle jiddis operett-társulat

Sevilla Pastor
színművészével az élén transzilvániai turnéja során a következő városokban fog vendégszerepelni:

Oradea: március 6, 7 és 11-én. Jegyek kaphatók a Savoy színházban.

Sighet: március 8, 9-én. Jegyek kaphatók Schwartz urnál.

Dej: március 10-én. Jegyek kaphatók Moise Singer urnál.

Arad: március 13, 14-én. Jegyek kaphatók az Iparosok Egyesületénél.

Lugoj: március 15-én. Jegyek kaphatók Bossel urnál.

Deva: március 16-án. Jegyek kaphatók Hirsch Adolf könyvkereskedésében.

Targu-Mures: március 17, 18-án. Jegyek kaphatók: Dr Erdélyi Emil Parfumeria Ideal-nál.

Gheorgheni: március 19-én.

A társulat a Dus Melamed, Pincever loiris és Negerin című nagyszerű darabokat fogja játszani.

Saját díszletek és zenekar. Zeneigazgató: I. S. Polliakov zeneszerző. Rendező: M. Pastor. Segédrendező: Abram Asch.

VASA
— Időpr
legi csap
felmeleged
a szél vált
fog fujni.
csökkenni
fokot mérte
— A ma
mladen szé
pestről jele
hírek terjed
csoprtok
Jóirterestül
a híreknél
lőnben is a
szélsőséges
— A v
olász katon
tello-hegyer
tello-hegyer
res harcok
katona ma
a hadifelsz
den hullán
— Aradk
rői jelentik
keztében tő
mellett kiő
lett ürteni
hektár ter
be. Több
anyagi kár
— Göbb
szet kapcs
bels propa
filmkongres
kijelentette
amely az é
vetlen be
Göbbels gy
kijelentette
biztosítani
amiért jav
gyek be a
hogy a tis
tok vezetés
és alkotó
közti ka
mondotta:
töletek, az
tök, mi pe
is a nagy
alkotni egy
Min
egy érzi
szenvető.
mellett a
kornál me
jelentik.
Az egye
ség összes
a Dr Mac
Skierolsy
savat.
Ilyen m
lesz, a sz
sorjában e
symptomái
Diabetik
mely cukor
gyógyszert
— Elsős
zsebben h
a napokba
Koleszár I
napi életb
nyújtásró
nek szöve
A kis kö
-cserkészek
len, mint
az életves
alkozik, il
nyen átve
vecske, ar
dében kaph

HIREK

Időprognózis: Borus ég, általános jellegű csapadék, enyhe délkeleti szél, lassu felmelegedés, nedves idő, a nap folyamán a szél változtat irányán és északkelet felől fog fújni. Ezzel egyidejűleg a hőmérséklet csökkenni fog. Ma délből a fővárosban +3 fokot mértek.

A magyar kormány csirájában elfojt minden szélsőséges megmozdulást. Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy bizonyos politikai csoportok szélsőséges akcióra készülnek. Jólétesült körök kijelentik, hogy ezeknek a híreknek nincsen komoly alapjuk és különben is a kormány elég erős, hogy minden szélsőséges mozgalmat csirájában elfojtson.

A világháboruban elesett huszonöt olasz katona maradványaira találtak a Montello-hegyen. Milánóból jelentik: A Montello-hegyen, ahol a világháború alatt véres harcok voltak, egy paraszt 25 olasz katona maradványaira talált. A holttesteken a hadifelszerelést alig kezdte ki az idő, minden hullán rajta van még a gázmaszk is.

Aradások Magyarországon. Budapestről jelentik: Az olvadás és esőzések következtében több folyó kiáradt. A Sajó Miskolc mellett kiöntött. Hatvan lakóházat ki kellett üríteni. A Zagyva folyó elárasztott 200 hektár termőföldet és behatolt Jászberénybe. Több ház és üzlet víz alá került, az anyagi kár igen nagy.

Göbels beszéde az állam és a művészet kapcsolatáról. Berlinből jelentik: Göbels propaganda miniszter tegnap a német filmkongresszuson beszélt és többek között kijelentette, hogy a művészet olyan dolog, amely az államot is érdekli, ha nem is közvetlen beavatkozás, de támogatás céljából. Göbels gyakorlati tanácsokat adott, majd kijelentette, hogy az államnak kötelessége biztosítani a művészek anyagi megélhetését, amiért javasolja, hogy a filmszínészeket vegyék be a filmársaságok igazgatóságába, hogy a tisztán kereskedelmi jellegű vállalatok vezetésében így tért nyerjen a művészet és alkotó lelkesedése. A művészet és politika közti kapcsolatokról a miniszter ezeket mondotta: „Ami bennünk megkülönböztet tőletek, az, hogy ti emberi lényeket alakítottok, mi pedig népeket alkotunk. Mert végül is a nagy művészet nem más, mint művet alkotni egy nyersanyagból.

Mint egy vasabroncs

a mell körül

Égy érzi a légzésnél az érelmeszesedésben szenvedő. A szédülési esetek, fülzúgások, stb. mellett a légzési nehézségek a 40 éven felüli kornál már az érelmeszesedés jelenlétét is jelentik.

Az egyetlen gyógyszer, amely ezen betegség összes tünetét erősen hatással van a Dr. Madajewsky-féle Sklerolsyrup. Sklerolsyrup oldja a véregekben a mézsavat.

Ilyen módon a vérkeringés újra normális lesz, a szív nyugodtan tovább dolgozhat és sorjában eltűnnek az érelmeszesedés minden tünetei.

Diabetikusok Sklerolsyrup „D”-t vesznek, amely cukor nélkül készült. Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában.

Elsősegély címen izléses kiállítású, szépen hordható kis könyvecske hagyta el a napokban a sajtót. A kis könyv szerzője, Koleszár László dr. sebészorvos, a minden napi életben előforduló sérülések elsősegély nyújtásáról értekezik kiadványában, amelynek szövegét és illusztrációit egészítik ki. A kis könyvecske különösen sportemberek, cserkészek, turisták részére nélkülözhetetlen, minthogy a baleseti sérüléseken kívül az életveszélyes megbetegedésekkel is foglalkozik, illetve ezek szimptomáiról ad könnyen áttekinthető magyarázatot. A kis könyvecske, amely úrpótló, minden dohánytözsében kapható. Ara 12 lej.

A jobboldali ügyvédek kívánására összehívják a satumarei ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlését? Satumareről jelentik: Mint ismeretes, a satumarei ügyvédi kamara legutóbbi közgyűlésén az etnikai kérdésben 73:28 szavazatarányban a demokratikus álláspont érvényesült. Ennek hatása alatt 16 ügyvéd beadványt intézett a kamara dekánátusához, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérik, amelynek keretében a spanyol fronton elesett Moja és Marin ügyvédek emlékének akarnak áldozni. A beadványt elsőnek dr. Barbul Illés gogista képviselő írta alá. Az aláírók között szerepel a nemzeti parasztpárt satumarei tagozatának titkára és ami még feltűnőbb, a Junian-párt helyi szervezetének elnöke is. A napokban kellett volna döntenie a kamara választmányának a beadvány ügyében. A választmány legutóbbi ülésén foglalkoztak is vele, de Demian Titu kamarai elnök távolléte miatt elhalasztották a döntést az elnök hazatéréseig. Hír szerint a választmány teljesíteni óhajtja a 16 aláíró kívánását. A rendkívüli közgyűlésnek ilyenformán történő összehívása meglepő reakció volna a legutóbbi közgyűlés emelkedett szellemű megnyilatkozásával szemben.

Agyonlőtték az abessziniai kopt egyházfőt. Párizsból jelentik: A Havas római jelentése szerint Abuma Cirillt, az etiopiai kopt egyházfőt, aki a Graziani marsall ellen elkövetett marányletnél megsebesült, agyonlőtték.

NATHA HÜLES, ELLEN NEVRALGINE JURIST

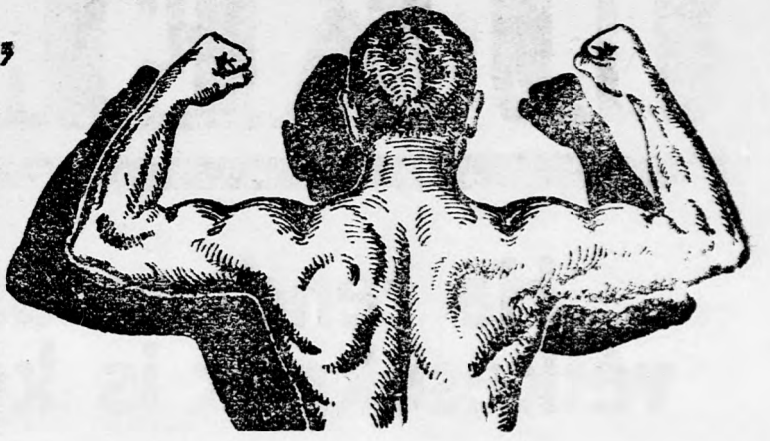
Nagyszerű purimbál Reghinben. A reghini zsidó egyesületek együttesen rendezték meg az idén a purimbált, amely várokozásán felül jól sikerült. Az est műsorát Szabó Juci prólogusa vezette be. A Strominger gyermekek és a Sporn testvérek táncai és kupléi, Löb Hella szavala, Grün Berta, Mendel Putyu, Schapira Stella zongoraszámai mind nagy sikert arattak. Kitűnő volt Kálmán Baba és Stein Rezsín chassiditánca és Grün Márta önálló jiddis énekszámja. Az egész műsort Hamleth Lili konferálta igen ötletesen. Az estély rendezésében Grün Béláné Wizo-elnökönk vezetésével a Fixel és Kálmán lányok, Neumann Lenke, Simsi Ibi és Stein Rezsín, Deutsch Gyula, Frank Jenő, Benkő István és Zelker Imre vették ki részüket. A gyermekszereplők betanításában Strominger Mórné nyújtott értékes segítséget. Az est sikere nagy mértékben az ifjúsági szervezetek munkájának köszönhető.

Salamon Etelka zenepedagógiai előadása. Salamon Etelka, a kiváló zenetanárnő március 7-én d. u. 6 órakor tartja meg a magyar zenekonzervatórium termében nagy érdeklődéssel várt zenepedagógiai előadását. Az előadás tárgya: Hogyan kedveltessük meg a fiatal gyermekekkel a zenetanulást. Az előadást zongoraszakértők részéről Zsembery Elvira és Molnár Irma tanárnők fogják kiegészíteni, majd az egész téma körül vita indul meg. A zenepedagógiai előadás és vita iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg.

„Németországban letartóztatnának” — mondja Roosevelt. Londonból jelentik: A Daily Herald írja a „British United Press” washingtoni tudósítása alapján: Roosevelt elnök néhány szóval 3000 tünneti diákot békésen szétoszlatozt, a Nemzeti Ifjúsági Kongresszus tagjai azért tünnettek a washingtoni Fehér Ház előtt, mert a kongresszus elnökét őrizetbe vették. Leülték a Fehér Ház előtt az uccára és nem mozdultak addig, amíg Roosevelt meg nem jelent közöttük. „Tanulást akarunk és nem csatahajókat” — kiáltották. A kongresszus határozati javaslatában azt követelték, hogy sürgősen 25 millió dollárt bocsássanak az amerikai egyetemi oktatás rendelkezésére. Roosevelt ezzel a mosolygós kijelentésével szerelte le a kongresszus elnökének letartóztatása miatt elkeseredett diákokat: „Engem egy nap tizszer is letartóztatnának, hogyha elmennék a mai Németországba”.

Az EROS,

drasztikus hashajtó igen gyakran veszedelmeket rejt magában. A beleket túlságosan megerőlteti és nemcsak azok normális kiürítését segíti elő, hanem hasmenést okoz. Ne használjon drasztikus hashajtót! Szedjen KOPROL csokoládépasztillát, az ideális hashajtót, amely a belek normális kiürítését idézi elő, sem hasmenést, sem görcsöket nem produkál, de emellett biztosan hat anélkül, hogy a szervezet megszokná.

KOPROL

az ideális, enyhe hashajtó!

Óvakodjék utazatóktól! Minden egyes tablettán rajta van a KOPROL név!

Beszámoló a fasiszta nagytanács ülésén Olaszország pénzügyi helyzetéről. Rómából jelentik: A fasiszta nagytanács tegnap esti ülésén a pénzügyminiszter beszámolt a gazdasági és pénzügyi helyzetéről. A vita lezárásakor a Duce javaslatára a következő közleményt fogalmazták meg és fogadták el: „A pénzügyminiszter jelentésének tudomásulvételével az ország tudomására hozzuk, hogy a jegykibocsátóintézet aranytartáléka a megfelelő idegen értékekkel, folyó év február 20-án 4,021,000,000 lira volt, amiben nem foglalatik benne az a kincstári tartalék, mely a hazának adományozott aranyból áll, sem a cserintézeteknél levő értékek és kötvények. Az Olasz Bank forgalma bankjegyekben a fenti időpontban 15,677,600,000 lira volt. A fasiszta nagytanács végül méitatta a pénzügyek és állami közigazgatás irányítását.” A tanács legközelebbi ülését hétfőn, március 8-án tartja.

Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.

A petroseni Zsidó Nőegylet a város többi zsidó társadalmi és kulturegyesületével karöltve február 27-én rendezett purim-estélye a szezon legsikerültebb mulatsága volt.

A ROYAL slágermozgóban
Holnap, hétfői kezdettel a szezon legkedvesebb, lehangulatossabb filmje:
MAURICE CHEVALIER
rendkívül szellemes slágerujdonsága: **A HALHATATLAN CSAVARGÓ.**

Ma, vasárnap d. e. 11.20-kor olcsó matiné 7 és 12 lejes helyárrakkal: **80 NAP ALATT A VILÁG KÖRÜL.** Douglas Fairbanks lebilincselő filmje.

Ma, vasárnap utoljára két film: **I. AZ ÖRDÖG BABUJA. II. EQUIPAGE.** Annabella és Jean Pierre Aumont. Magyar feliratokkal.

Jugoszláv képviselők román kitüntetése. Bucurestiből jelentik: Azokat a jugoszláv képviselőket, akik résztvettek Transzilvánia egyesülési ünnepségén, az uralkodó kitüntette a Fehér Sas-rend keresztjével parlamenti érdemeik miatt.

Öt és félezer román tengerész. Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi tengerészet kimutatása szerint február 10-én 5492 román tengerész szolgált.

Az impotencia kezelése

„A szervezetet ostromozni, nem jelenti azt kigyógyítani”, mondta egyszer a nagy Charcot. Ez az igazság sehol nem olyan találó, mint az impotencia kezelésének esetében. Ezért ajánlják a „Reton” tablettákkal való kezelést, mely a férfi részére a fiatalosság erejét szerzi vissza.

A „Reton” hatása csak a kezelés harmadik napján észlelhető. Ebből látható, hogy a „Reon” nem közönséges ingerlő szer, hanem egy olyan gyógyszer, amely az impotencia okait szünteti meg.

Ez a hatás a gyógykezelés egész időtartama alatt és 8–10 nappal később is megmarad.

Ezért ajánlatos azoknak a férfiaknak, akik állandóan férfierejük birtokában akarunk maradni, hogy 21 napig egy „Reton”-kurát tartsanak. Egy 9 napos szünet után újra kezdhetik a kurát s így tovább.

Egy tubus ára 25 tablettával 98.— lej. Kapható az összes gyógyszerboltban és drogériákban.

Vidékre Lei 110 előzetes beküldése esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Cioară, Bucuresti III. Speranței No. 37.

A napokban jelenik meg egy új könyv. Címe: „Utak ha találkoznak”. Szerzője Heigel Akos volt tüzerfőhadnagy. A természet, sport és izgató vadászkalandok között lepergő finomszálú szerelmi regény valóságos filmre kívánczik. Szórakoztató témakörével és színszerűségével mindvégig lekötö az olvasó figyelmét. Kiadója az Orient-nyomda.

Ablakuzsora Londonban a koronázás miatt. Londonból jelentik: „Ablakuzsora” — ez az új fogalom született meg Angliában a küszöbönálló nagy királykoronázás alkalmából s hogy mennyire égető kérdést jelez, bizonyítja, hogy London városi parlamentjét külön ülésre hívták össze, amelyen a királykoronázással kapcsolatos visszaélések elleni küzdelem módjait akarnak tanácskozni. A londoni szállodák és penziók átlag 300 százalékkal emelték fel árait, akik azonban „ablakuzsoráról” beszélnek, nem is erre gondolnak, mert a szállodák és penziók árai aránylag még alacsonynak mondhatók ahhoz képest, amit magánlakások tulajdonosai követelnek. A koronázási menet utvonálára néző szobákért sok esetben ötven font sterlinget kérnek egy napra. A szállodai alkalmazottak sem hajlandók belenyugodni abba, hogy a személyzeti szobákból kiköltöztessék őket, mert azokat is ki akarják adni borsos áron. Tiltakoznak az ellen, hogy pinchehelyiségekbe helyezték el őket és azt mondják, hogy ilyen intézkedést nem lehet indokolni a királykoronázás kecségető üzleti kiadásai.

Meglopták Kandel Kálmán bankigazgatót. Satumareről jelentik: Kandel Kálmán, a satumarei Erdélyi Bank igazgatója feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek egy 15 ezer lej tartalmazó kezelt tárt loptak el a lakásáról. A készpénzen kívül 25–30 ezer lej értékű papírok is voltak benne. Egyidejűleg tiltott a házból a bankigazgató házvezetőjének tizenhat éves fia, aki a nagyobbik Kandel flu ruhájába öltözött át. Miután egészen bizonyos, hogy a lopást ez a fiu követte el, elrendelték ellene a körözést.

Wizo-élet Uioaran. Fényes erkölcsi és anyagi siker mellett zajlott le Uioaran a Central kávéházban megrendezett purimi műsoros feketekávé-táncestély. A háziaszsonyi tisztséget Salamon Józsefné, Salamon Bertalanné, Goldenfeld Manóné, Léb Mártonné és Sternberg Józsefné töltötték be, akik lelkes munkájukkal biztosították az estély teljes sikerét. A műsort öttagu leánycsoport román tánca vezette be: Léb Adrian, Nemes Baba, Hunwald Éva, Benjamine Bözsi és Léb Alice. Ezt követően a palasztnai zavargásokból mutattak be képeket Friedmann Leib, Diamantstein József, Kohn Simon, Guttmann József, Glück Simon, Glück Bernát, Baruch Rudolf, Stock Manó. Stock Manyi elszavalta ezután Friedmann Leib „Még meddig” című versét nagy sikerrel. Most következett Léb Olga és Salamon Magda „Vidám csevegés” című dialógja, amit elsőrangban alakítottak és nagy sikerrel adták elő. Schwartz Sándor és Károly Kornél „Bitte ein Bilet” című jiddis dialógust adták elő viharos tetszés mellett. Fischer Lipót ötletes jelmeze is általános tetszést keltett. Dembitz Miksa „A költő” című monológot hozzáértéssel adta elő. Végül Salamon Magda nagy sikerrel előadott „Modern leány” c. monológjával neveltette meg a közönséget. A műsort reggelig tartó tánc követte.

UJ KELET Legújabb hírek

„Ha rendbontás történik, vétkeseknek is kell lenniök”

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

egyetemeknek. Nem érdekel az, hogy mit mondanak rólam kollégáim. Tudom, hogy el- lenem vannak. Azt is tudom, hogy a diákok haragúsznak rám. Am midőn az állam ma- gasabb érdekeiről van szó, mindez nem ér- dekelhet.

— En látom azt, hogy az egyetemeken túrheteren állapotok vannak. Nem lehet szándékomban megvédeni sem az egyetemi autonómiát, sem a tanárokat, amikor olyan légkörrel állok szemben, amely veszélyes az állam érdekeire. Nem csukhatjuk le szem- lünket az erőszakosságok és rendbontások előtt, amelyeket egyes diákok előszeretettel gyakorolnak. Kértem a tanárokat, ne politi- záljanak katedráikról. Most törvény útján kérjük őket és szankciókat helyezünk ki- látásba. Ugyanezt kértük a diákoktól is. Most törvény útján kívánjuk keresztülvinni, ezzel szemben azoknak a diákoknak, akik tanulnak, minden támogatást megadunk.

Egy hang: Hogy levágják füleinket.
Stefanescu-Goanga: Az arra érdemeseknek megadjuk a lehetőséget a tanulásra. Ez a törvény hazafias törvény és az állam felsőbb- rendű érdekeit tartja szem előtt. Kérem, tá- mogassák szavazataikkal a javaslatot, amely arra van hivatva, hogy rendet teremtsen az országban.

A szenátus lelkesen megtapsolta Stefa- nescu-Goanga alminiszter beszédét és elhatá-

rozta annak kifüggesztését. Ezután a javas- latot általánosságban elfogadta a szenátus.

Ki az ellensége a színes ingeknek

A kamara ma délutáni ülésén Bejan miniszterelnökségi alminiszter válaszul Constan- tinescu Pordeni georgista képviselőnek, aki az előző ülésen kifejtette, hogy miközben a kormány betölti az egyenruhákat és ingek viselését, a miniszterelnök jobbkéze Prahova megyében kétezer „ijjaszt” avatott fel sárga ingekben, a prefektus és a lelkeszek jelen- létében. Bejan alminiszter szerint az ijjaso- kat vallásos alapon, jó polgároknak és jelle- mes embereknek akarják nevelni, szemben más ifjúsági szervezetekkel, amelyek sok dolgot adtak az utóbbi időben a kormány- nak. Egyébként az ijjasok mindenben alkalmazkodni fognak a kormány bármely intéz- kedéséhez.

Constantinescu Pordeni: Az ijjas-szerve- zeteknek katonai jellege van, ez pedig ellentét- ben áll a liberális párt demokratikus el- veivel.

Bejan: Csodálom, hogy Constantinescu ur egyszerre annyira ellensége a színes in- geknek. Éppen ő volt az, aki levélben kérte nemrégiben a zöldingések (a vasgárdisták) támogatását.

A szenátusban a felsőiskolai javaslat vi- tája során Iorga felolvassa Bucuresti és Cernauti jogi fakultások határozatát, amely- ben ezek a javaslat ellen foglalnak állást.

Mit fog tartalmazni a román munka védelméről szóló törvény

Bucuresti, március 6. A Gazeta értesü- lése szerint az iparügyi minisztérium ké- szülő tervnytervezete hatvan—hetvenöt százalékban etnikai román származású személyzetet tesz kötelezővé és külföldi, utleveles idegeneket legfeljebb öt száza- lékban engedélyez a vállalatoknál. A fenn- maradó 20—35 százalékban lehet a javas- lat szerint kisebbségiakat alkalmazni. An- nak megállapítására, hogy ki tekinthető román etnikai származásúnak, — a ható- ságok diszkrecionális jogát fogja képezni.

A miniszterelnök érélyes intéz- kedése a bacauai ügyben

Bucuresti, március 6. Lapunk más helyén megírtuk, hogy a bacauai zavargások miatt kicserélik a megyei prefektust. A miniszter- elnök a belügyminisztérium jelentésére a kö-

vetkező végzetést vezette rá:

„Bárhol történik rendbontás, ott vétkesek- nek is kell lenniök még akkor is, ha a vét- kes személye nem deríthető fel. Szankciókat kell alkalmazni nemcsak a rendbontások el- követőivel, de a hatóságokkal szemben is, amelyek nem tudták a rendezavarásokat el- fojtani, vagy azoknak elébe vágni.

Ennek következtében elfogadtatik Leoni- da Dumitrescu bacauai prefektus lemondása. A bacauai rendőrség egész vezető személye- zete fegyelmi tanács elé állítandó és a vizs- gálat lefolytatásáig áthelyezendő.

Az eseményekről szóló dossziét elő kell terjeszteni a hadügy, igazságügyminiszte- riumoknak, valamint a csendőrpáncsnok- ságnak, amelyek döntenek arról, mi történjék az ügyesség képviselőivel, vala- mint a csendőr különítmények parancsno- kaival.”

Ujabb nagyszabású offenzívára készülnek a felkelők Madrid ellen

Ellentétek az ellenőrzés kérdésében a benemavatkozási bizottságban

Madridi jelentés szerint a felkelők na- gyobb csapatösszevonásokat eszközölnek Madrid előtt. Egy hadosztályuk teljesen motorizálva van. Nagyszabású offenzívára lehet számítani.

A katalán védelmi tanács közlése szerint Azaila körzetében az aragoniai fronton az ellenséges lovasság hiába próbált áttörni a kormánycsapatok sorain. Az ellenséget visz- szaverték és üldözik.

A felkelők jelentése szerint az asturiai fronton Escamplero körzetében az előrsők vonalait kiigazították. A marxisták tankok

támogatásával támadták Oviedót, de súlyos veszteségekkel kénytelenek voltak vissza- vonulni. Két tankot és egy repülőgépet vesz- tettek. Madrid körzetében gyalogsági és tü- zérségi párbaj folyt, mely azonban minden fontosságot nélkülözött.

London, március 6. (Rador). A benem- avatkozási albizottság tegnap este 20.25 óráig ülésezett, anélkül azonban, hogy napi- rendjével végzett volna, ugyanis tagjai kö- zött a szárazföldi és tengeri ellenőrzésre vo- natkozólag ellentétek merültek fel.

Folytatjuk leltári kiállításunkat!

Még 6 olcsó nap

Március 8, hétfőtől március 14-ig, szombatig bezárólag.

Ügyeljen a címre!

HERCULES gyári lerakat

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 13.

Rendkívül olcsó árak!

Férfi harisnya — — —	Lei 9, 14, 18	Gyermek nadrág — — —	Lei 9, 12, 16
Női selyem harisnya — — —	Lei 29, 39, 49	Női nadrág selyem I-a — — —	Lei 59, 69, 79
	59, 69, 79	Férfi ing sport — — —	Lei 49, 59, 69
Női harisnya (fildeco) — — —	Lei 29, 39, 49	Gyermek ing sport — — —	Lei 39, 44, 49
Gyapju harisnya I-a — — —	Lei 39, 99	Női pullover tiszta gyapju L. 149, 169, 199	
Női nadrág macco — — —	Lei 29, 34, 39	Női szveter tiszta gyapju L. 199, 249, 299	
Női nadrág selymes macco — — —	Lei 49, 54, 59		
	79, 89, 99		

Ezenkívül kiállításunkon az összes női kabátokat, női selyembluzokát, sikosztűmököt, nadrágokat, szvetereteket, flannel és gyapju férfi, női és gyermeknadrágokat, kombinékat és selyem hálóingeket és más raktáron levő cikkeket mélyen leszállított árakon. Felkérjük a t. közönséget, hogy vásárlásaita torlódások elkerülése végett lehetőleg reg- gel eszközölje.

hercules s.a

Fiókja: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 16.
Braşo, Str. Regele Carol No. 23.

Jobboldali puccs- kísérletet hiusítottak meg Magyarországon

Lemondott Budapest rendőrfőkapitánya. Nemzeti szocialista befolyásra a miniszterelnökséget akarják elfoglalni a jobboldali alakulatok

Budapest, március 6. A külföldi távirati irodák rendkívül fontos eseményekről szá- molnak be, amelyekből azonban a hírszolgá- lat még nem tud magának tiszta képet nyerni. Ferenci budapesti rendőrfőkapitány váratlanul lemondott. A fővárosban az a hír terjedt el, hogy bizonyos jobboldali elemek államsínyt akartak elkövetni és külföldi támogatással hatalmukba akarták keríteni a miniszterelnökséget. A MOVE és a Turul diákegyesület puccskísérletéről van szó, ame- lyek a német nemzeti szocialista párt be- folyása alatt állanak.

A Havas szerint nehéz megállapítani, hogy Magyarország valóban szélsőjobboldali mozgalom uralomrajtásának küszöbén ál- lott-e, vagy pedig csak a hatóságoknak si- került leleplezniök egy még megszervezés alatt álló puccskísérletet.

Több lap rámutat arra, hogy az ellenzék vezérei Eckhardt Tibor és Rassay Károly

közölték először Darányi miniszterelnökkel a küszöbön álló puccskísérletéről szerzett adatokat. A kérdésben még teljes a rejtély. Azt hiszik, hogy Hetényi, a politikai rendő- rség vezetője is lemond. A Pester Lloyd vezércikkben mutat rá arra, hogy kísérelt történt olyan befolyás érvényesítésére az országban, mely csak az állam szuverenitá- sára tartozik. Pénzzel kísérelték meg a fa- lusi lakosság egy részének a megszerveze- sét abból a célból, hogy egy idegen állam céljait igyekezzen megvalósítani. Magyaror- szág azonban nem gyenge ország és nem fogja tűrni, hogy idegen nemzeti avatkozzák a belügyeibe.

Darányi miniszterelnök kihallgatáson volt Horthy kormányzónál, majd kijelentette, a sajtó képviselői előtt, hogy a kormány min- den körülmények között fenn fogja tartani a rendet.

Mussolini Líbiába utazik

Róma, március 6. Mussolini résztvesz a fasiszta nagytanács utolsó ülésén, majd Líbiába utazik.

Sztrájk a bordeauxi kikötőben

Bordeaux, március 6. A tengerész szak- szervezet titkára bejelentete, hogy a bor- deauxi kikötők tengerészei sztrájkba lép- nek, míg a negyvenórás munkahétre vo- natkozó követeléseiket nem teljesítik.

CENZURAT

Szenzáció!!!

Gondoskodjon jegyről!!!!

UNGÁR Imre

a világhírű vak zongoraművész egyetlen hangversenye

március 15-én az Operában

Foglaltasson jegyet a főtéri kioszkban (telefon 14-97.)